

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม จังหวัดหนองบัวลำภู
(The Roles of Tambol Administrative Organizations on Cultural Conservation
In Nongbua Lamphu Province)

นายณัฐ เหมโส

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทในอดีต ปัจจุบัน และบทบาทที่คาดหวังในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในจังหวัดหนองบัวลำภู รวมทั้งเปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม

การศึกษาใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 58 คน ใช้การจัดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ จากการศึกษาพบว่า

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอดีต มีจุดเน้นที่การจัดกิจกรรมและการส่งเสริมการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ วันสำคัญทางราชการ รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น นอกจากนั้นในบางพื้นที่มีการส่งเสริมและสร้างงานอาชีพโดยใช้วัฒนธรรมเป็นฐาน บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบันยังคงมีจุดเน้นอยู่ที่การจัดกิจกรรม และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ดังที่กล่าวแต่มีการเพิ่มขอบเขตที่กว้างขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น มีการส่งเสริมงานอาชีพโดยใช้วัฒนธรรมเป็นฐาน และส่งเสริมงานอาชีพจากแหล่งวัฒนธรรมในพื้นที่ บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง

บทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอนาคต มีความต้องการที่จะใช้บทบาทที่เหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม มีตำแหน่งงานทางวัฒนธรรมเฉพาะในองค์กร มีการสร้างงานอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างมีศักยภาพ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

The study on *The Roles of Tambol Administrative Organization on Cultural Conservation in Nongbua Lamphu Province*, aimed to study the roles of Tambol Administrative Organizations in the past, the presents time and in the future on the cultural Conservation in Nongbua Lamphu Province, including compare the role performance on the cultural Conservation between Tambol Administrative Organizations with cultural sources areas, and Tambol Administrative Organizations with non-cultural source areas.

The study used quantitative and qualitative research procedures, the sampling group were 58 chiefs of Tambol administrative organizations, the purposive sampling was adopted for it. The instruments used for data collection were survey and interview forms. The result of the study revealed that

The roles of tambol administrative organizations on the cultural conservation in the past focused on the holding and holding promotion of various activities concerning with the important religious days, the monarchy days, the important official days, including for local cultural and conventional days or seasons, in some areas, there were jobs promotion by using culture as the base. The roles of Tambol administrative organizations on the cultural conservation in the present time have still focused on the holding and holding promotion of various so-called activities, but the increasing of quality and quality, extension, and people participation were visibly appeared, and there were also jobs promotion by using culture as the base and cultural sources in some areas. The role performance on cultural conservation in general was at fair level.

The expected roles of Tambol administrative organizations on cultural conservation in the future are, to performe the appropriate roles on cultural conservation, having special cultural positions in their organizations, having jobs creating from local wisdom, and cultural tourism sources potentially. When comparing the roles performance on cultural conservation between Tambol administrative organizations with cultural sources and Tambol administrative organization with non-cultural sources, it was found different at 0.05 statistically.

คำนำ

กล่าวโดยรวมแล้วนิยามของวัฒนธรรมคือ สิ่งที่คิดงามที่มนุษย์ได้สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตในสังคม วัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัยย่อมมีความเหมาะสมกับยุคสมัยนั้นๆ วัฒนธรรมมีการเกิดมีการพัฒนา และมีการเสื่อมสลาย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความไม่เหมาะสม สอดคล้องของวัฒนธรรม กับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคสมัยนั้นๆ หรืออาจมีสาเหตุมาจากการถูกคุกคามและถูกแทรกแซงทางวัฒนธรรมจากอีกรัฐวัฒนธรรมหนึ่ง

อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมไทยไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมย่อยเฉพาะกลุ่ม หรือวัฒนธรรมของชาติหลายๆ ด้าน ได้รับการพิจารณาว่า เป็นสิ่งที่คิดงามแม้ว่าวัฒนธรรมบางด้านจะเกิดขึ้นมานานแล้ว แต่ยังสามารถนำมาปรับใช้ข้ามยุคสมัยได้อย่าง เหมาะสม โดยเฉพาะในสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันที่ประชาชน และเยาวชนบางกลุ่มยังขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และมีความเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรมอย่างน่าวิตก

ดังนั้น การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย รวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่นอันคิดงามอื่นๆ จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญอีกยุทธศาสตร์หนึ่ง ในการดำเนินงานทางวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม ในอันที่จะสืบทอดรักษาวัฒนธรรมอันคิดงามของไทยให้คงอยู่สืบไป และกลไกที่สำคัญอีกกลไกหนึ่งที่จะมีส่วนผลักดัน ภารกิจนี้ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพคือ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. เนื่องจากเป็นหน่วยงานบริหารท้องถิ่น ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

การวิจัยครั้งนี้นอกจากต้องการทราบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองบัวลำภูแล้วผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นข้อมูล เพื่อนำเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวัฒนธรรมขององค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายกองการบริหารส่วนตำบลทุกท่าน ผู้ร่วมวิจัย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และรองศาสตราจารย์พิษณุ สมพงษ์ ที่ปรึกษาโครงการที่ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้

นายถนัด เหมไธ

ธันวาคม 2549

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
บทนำ	ก
บทที่ 1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
- คำถามหลักในการวิจัย	3
- ระเบียบวิธีวิจัย	3
- วิธีเก็บข้อมูล	3
- ขอบเขตการวิจัย	4
- ตัวแปรที่ศึกษา	4
- วิธีการดำเนินการวิจัย	5
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
- นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2	
- เอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
- แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	6
- แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม	7
- แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม	7
- ระบบการวัฒนธรรม	11
- การปฏิบัติการทางวัฒนธรรม	13
- ความหมายของวัฒนธรรม	14
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3	
- ระเบียบวิธีการวิจัย	44
- ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	44
- เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	44
- การทดสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	45
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	46

- การวิเคราะห์ข้อมูล 46
- การนำเสนอผลการศึกษา 46

บทที่ 4

- ผลการศึกษาและอภิปราย 47
- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและองค์การบริหารส่วนตำบล 47
- ส่วนที่ 2 บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบัน
ขององค์การบริหารส่วนตำบล 51
- บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบัน 52
- ภาพรวมบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล
จังหวัดหนองบัวลำภูในปัจจุบัน 53
- ส่วนที่ 3 บทบาทที่คาดหวังในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล
จังหวัดหนองบัวลำภู 59
- ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล
ที่มีแหล่งวัฒนธรรม และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีแหล่งวัฒนธรรม 60
- บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู
ที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวหรือไม่มีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม
ที่สำคัญ เช่น พิพิธภัณฑฯ เจดีย์ วัด หรือ เกจิอาจารย์ชื่อดัง 66

บทที่ 5

- บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูในอดีต
(พ.ศ.2544-2548) 74
- บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบล
จังหวัดหนองบัวลำภู 74
- บทบาทที่คาดหวังในการอนุรักษ์วัฒนธรรม 80
- เปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่เป็นแหล่ง
วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญอื่นๆ กับองค์การ
บริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้เป็นแหล่ง วัฒนธรรม ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อม
ทางวัฒนธรรมต่างๆ 81
- สรุปผลอภิปราย 82
- บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบัน 83
- ข้อเสนอแนะ 84

- บรรณานุกรม
- ภาคผนวก
- แบบสำรวจ
- แบบสัมภาษณ์

บทที่ 1

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต จึงมีความเกี่ยวข้องกับทุกคนตลอดเวลา เพราะการดำรงชีวิตประจำวันของคนล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม คนจึงเป็นทั้งผู้สร้างสรรค์พัฒนา และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปนั่นเอง เมื่อวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนอยู่ตลอดเวลา และคนเป็นทั้งผู้สร้างและผู้ใช้วัฒนธรรม ดังนั้นการดำเนินงานวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องให้คนหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากที่สุด เนื่องจากประชาชนคือผู้ที่ เป็น เจ้าของวัฒนธรรม ย่อมที่จะมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญ ของ วัฒนธรรมมากกว่าคนที่ไม่ใช่เจ้าของวัฒนธรรม ซึ่งหลักการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม หรือการให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมดำเนินงานวัฒนธรรมของตนเองนั้น ประเทศไทยมีการกำหนดการดำเนินงานวัฒนธรรมเช่นนี้ไว้อย่างชัดเจนทั้งให้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน วัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , กระทรวงศึกษาธิการ 2544)

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้มีบทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญ เกี่ยวกับวัฒนธรรมและการดำเนินงานวัฒนธรรมอยู่หลายมาตรา เช่น 4, 39, 40, 45, 46, 69, 74, 81 และมาตรา 289 ซึ่งกล่าวโดยรวมแล้วสาระสำคัญของมาตราเหล่านี้จะกล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพ ในการรวมตัวกันเป็นกลุ่มองค์กร เพื่อดำเนินงานวัฒนธรรม และกล่าวถึงหน้าที่ขององค์กร ปกครองท้องถิ่นในการบำรุงรักษาศิลปประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของ ท้องถิ่น รวมทั้งหน้าที่ของบุคคลหรือ ประชาชนที่ต้องมีหน้าที่ในการพิทักษ์ปกป้องและสืบสาน ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ดังกล่าว สอดคล้องกับแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ซึ่งยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยอาศัยแนวทางของการ พัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศอย่าง ครบถ้วน เพื่อให้การดำเนินงานวัฒนธรรมมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม ถึงแวดล้อม และสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างจริงจัง โดยการเสริมสร้างองค์กรประชาชนให้เข้มแข็งในรูป สภาวัฒนธรรมหรือรูปแบบอื่นๆ ที่หลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น ให้ประชาชน มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินงานวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วยตนเอง โดยหน่วยงานภาครัฐในทุก

ระดับทั้งในส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานการดำเนินงานในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ประชาชนและองค์กรต่างๆ ได้ทำหน้าที่ในการพิทักษ์ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไทย พุทธศักราช 2540

องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. เป็นองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าหน่วยงานของรัฐอื่นๆ เพราะสมาชิกขององค์กรฯ เป็นคนในท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่การบริหารท้องถิ่นแทนพวกเขา ดังนั้นสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล ย่อมรู้ว่าสิ่งใดควรจะทำเพื่อพัฒนาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น แต่ในด้านการบริหารและจัดการ แต่การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมซึ่งได้ศึกษาจากแผนพัฒนาประจำปีของแต่ละ อบต. แล้วกลับพบว่ามิชอบเขตในการดำเนินงานน้อยกว่าการดำเนินงานด้านอื่น ๆ เช่น การสาธารณสุข โภค และการก่อสร้างอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนั้นในเรื่องความรู้ในบทบาทของบุคลากร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นพบว่า สมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ค่อนข้างจำกัด ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ป. 4 -ม.3 ยังขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานอีกทั้งยังไม่ทราบแน่ชัดว่าตนมีบทบาท และอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง (จรัส สุวรรณมาลา, 2539 : บทคัดย่อ)

ตัวแปรดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญที่จุดรั้งการพัฒนาวัฒนธรรมของชาติให้ล่าช้าลงในท่ามกลางภาวะวิกฤตทางสังคมวัฒนธรรมของไทยในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทในอดีต ปัจจุบันของ อบต. ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

2.2 เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังในอนาคตของ อบต. ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในจังหวัดหนองบัวลำภู

2.3 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมกับ อบต. ที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม

3. คำถามหลักในการวิจัย

3.1 การใช้บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับใด

3.2 การใช้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์ วัฒนธรรมในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตามกรอบของรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติสภาตำบล และ

องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2542 เป็นอย่างไร อ.บ.ค. มีความคาดหวังอะไร ต่อการดำเนินงานทางวัฒนธรรม

3.3 การอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต. ที่มีแหล่งวัฒนธรรม มีความแตกต่างกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต.ที่ไม่มีแหล่งวัฒนธรรมเพียงใด

4. ระเบียบวิธีวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจบทบาทที่มีต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม รวมทั้งแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้ง บริบททางสังคมของตำบล โอกาสและอุปสรรคจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วยกลุ่ม คือกลุ่มนายกขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 58 คน ใช้การจัดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5. วิธีเก็บข้อมูล

(1) การศึกษาเอกสาร เช่น หนังสือ งานวิจัย วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ

(2) การเก็บข้อมูลจาก แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งใช้กับกลุ่มนายก

องค์การบริหารส่วนตำบลแบบการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย การสังเกต จดบันทึกข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง

(3) การตรวจสอบข้อมูล มีการตรวจสอบความตรงของข้อมูลโดยการตรวจสอบแบบสามเส้า ทั้งด้านข้อมูล และด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในกรณีที่มีการเก็บข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์มีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจบทบาทในการอนุรักษ์ และพัฒนาวัฒนธรรม แสดงผล โดยการพรรณนาผล

(2) สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูล อธิบายความสัมพันธ์และปรากฏการณ์ โดยวิเคราะห์จากฐานข้อมูลที่รวบรวมและศึกษา

6. ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านพื้นที่ประชากร การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยในตำบล จำนวน 58 ตำบล ในจังหวัดหนองบัวลำภู และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จัดแล้วคือ กลุ่มนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 58 คน

2. ด้านเนื้อหา ประกอบไปด้วยข้อมูลด้าน สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างข้อมูล องค์การบริหารส่วนตำบล ระดับของการวางบทบาทในการอนุรักษ์ ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตามกรอบของรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติสภาตำบล และพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และการอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต. ที่มีแหล่งวัฒนธรรม และ อบต.ที่ไม่มีแหล่งวัฒนธรรม

7. ตัวแปรที่ศึกษา

7.1 ในการศึกษานี้ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น รวมทั้งกฎหมายระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร

7.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ บทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนา วัฒนธรรม รวมทั้งโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินงานวัฒนธรรม

8. วิธีการดำเนินการวิจัย

8.1 รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสำรวจที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสาร แบบสำรวจการใช้บทบาทของกลุ่มตัวอย่างในส่วนการสัมภาษณ์ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

8.2 การเลือกแหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกแหล่งข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองบัวลำภูทั้งหมด จำนวน 58 แห่ง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลคือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 58 คน

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาในครั้งนี้สามารถทำให้ทราบระดับของบทบาทในการอนุรักษ์ และพัฒนา วัฒนธรรมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม กฎหมายต่างๆ ที่มีผลต่อการใช้บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการวางแผนการบริหารงานทาง วัฒนธรรมของจังหวัด

11. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นิยามศัพท์ที่เป็นคำสำคัญ (Key Word) ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไว้ดังนี้

บทบาท การแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กำหนด

การอนุรักษ์ หมายถึง การทำนุบำรุงรักษาวัฒนธรรมที่ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะดั้งเดิม (Authenticity) ทุกรูปแบบ การอนุรักษ์ใช้กับมรดกทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเท่านั้น

สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึงวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม (Concrete) หรือวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible culture)

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นฉบับเพิ่มเติมแก้ไข พ.ศ. 2542 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในที่นี้มีความหมายเฉพาะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย นายกององค์การบริหารส่วนตำบลและกรรมการบริหารจำนวนสองคน

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอดีต ในที่นี้ผู้วิจัยหมายถึง การอนุรักษ์วัฒนธรรมตามขอบเขตกฎหมายที่เกี่ยวข้องของ อบต. ในระหว่าง พ.ศ.2544 -2548

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบัน ในที่นี้ผู้วิจัยหมายถึง การอนุรักษ์วัฒนธรรมตามขอบเขต กฎหมายที่เกี่ยวข้องของ อบต.จาก 2548 จนถึงสิ้นสุดปีงบประมาณ 2550

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่คาดหวังในอนาคต ในที่นี้ผู้วิจัยหมายถึงความคาดหวังในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต. ปีงบประมาณ 2550 จนครบวาระการบริหารงานใน เดือนกรกฎาคม 2551

บทบาทที่ปฏิบัติในระดับมาก หมายถึง ระดับความถี่ในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ 8-12 เดือน ในแต่ละปีงบประมาณ

บทบาทที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง หมายถึง ระดับความถี่ในการปฏิบัติบ่อยๆ 4-7 เดือน ในแต่ละปีงบประมาณ

บทบาทที่ปฏิบัติในระดับน้อย หมายถึง ระดับความถี่ในการปฏิบัติเป็นครั้งคราว 1-4 เดือน ในแต่ละปีงบประมาณ

บทที่ 2

เอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์ และพัฒนาวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ให้น้ำหนักความสำคัญของบทบาทมากกว่าประเด็นอื่น เพราะบทบาทคือพฤติกรรมที่มีผลต่อเนื่องมาจากเรียนรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อบริบทต่างๆ ในสังคม ดังนั้น วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม
4. กรอบความคิดในการพัฒนาวัฒนธรรมทั้งระบบ
5. เอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
6. พระราชบัญญัติ เกี่ยวกับองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. ข้อมูลด้านศิลปะ และวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดหนองบัวลำภู

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

พจนานุกรม Oxford Advanced Dictionary (Oxford 1985:90) ได้ให้ความหมายของบทบาทหรือ Role ไว้คือ ภาระหรือหน้าที่ในความรับผิดชอบ (Task and duty in an undertaking)

Goode (1984:89) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดว่าผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งของสังคม ควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรอย่างหนึ่งออกมาจากการอยู่ในฐานะตำแหน่งที่ตนครองอยู่

McDavid & Harari (1978:280) กล่าวว่า บทบาทเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เป็นหน้าที่การงานที่ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งแสดงออกมาให้คนอื่นเห็น พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นต้องสอดคล้องกับค่านิยมและปทัสถาน ของสังคม และสัมพันธ์กับความคาดหวังของผู้อื่นด้วย

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2523 : 167) อธิบายว่าบทบาทของคนจะมีผลต่อเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องแสดงบทบาทสัมพันธ์ด้วย

สงวนศรี วิรัชชัย (2527 ,20,23) กล่าวในลักษณะเดียวกันว่า บทบาทจะเป็นของคู่กับตำแหน่ง หรือสถานภาพที่บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งอยู่เสมอ เมื่อบุคคลเปลี่ยนตำแหน่งหรือสถานภาพไปบทบาทนั้นก็จะเป็นไปตามไปด้วย

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (2540, 83 - 84) ได้ให้ความสำคัญและความเป็นอิสระในการปกครองตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้มากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ เป็นอย่างมาก เช่น มาตราที่ 282 กล่าวไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม

มาตรา 284 ระบุไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่โดยตนเองเฉพาะ

นอกจากนี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมค่อนข้างมาก (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544 7,8) โดยมีบทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับสาระสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้หลายมาตรา เช่น มาตรา 289 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และองค์กรปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น โดยคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

กล่าวโดยสรุปคือ กฎหมายในหมวดการปกครองท้องถิ่น และสาระทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการดำเนินงานทางวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองท้องถิ่นก็คือการกำหนดบทบาทหรือการให้บทบาทแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมนั่นเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม

สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ (2540,44,45) ได้อธิบายความหมายและขอบเขตของแนวคิดในการอนุรักษ์และการพัฒนาวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. การสงวนรักษาหรือกระบวนการทางกฎหมายในการพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองวัฒนธรรม

2. การอนุรักษ์ หมายถึง เฉพาะการทำนุบำรุงรักษาวัฒนธรรมที่ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ลักษณะดั้งเดิม (Authenticity) ทุกรูปแบบ โดยใช้กับมรดกทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

3. การบูรณะสืบทอดพัฒนา หมายถึง การทำนุบำรุงรักษา เพื่อให้ทรัพย์สินนั้นให้สืบทอดต่อไปโดยเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ได้โดยไม่เปลี่ยนแปลง สูญเสียเอกลักษณ์ที่เป็นแกนหลักของวัฒนธรรมนั้น ๆ เช่น อาหาร เสื้อผ้า ภาษา ศิลปะ ที่อยู่อาศัย และการทำมาหากินเพื่อทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการทำนุบำรุงรักษาสืบทอด วัฒนธรรมปัจจุบันซึ่งแตกออกเป็น 2 แนวคิด คือ

1. แนวทางการจัดการของวัฒนธรรมโลก เป็นแนวความคิดของประเทศอุตสาหกรรมทุนนิยม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนที่ต้องการให้รัฐสมาชิกกระจายอำนาจในการดูแล ปกป้องคุ้มครองหรือเลือกใช้รูปแบบวัฒนธรรมใด วัฒนธรรมหนึ่งโดยชุมชนหรือเมือง โดยให้ชุมชนหรือเมืองเป็นผู้ตัดสินใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ปลุกฝังสืบทอดทำนุบำรุงรักษาการให้การศึกษา และการพัฒนาด้วยตนเอง เรียกในภาษาอังกฤษว่า Empowerment หรือการกระจายอำนาจ

2. แนวทางการจัดการแบบสังคมนิยม เป็นแนวทางการจัดการของประเทศที่มีรัฐบาลกลางเป็นผู้กำหนดกรอบ ทิศทางในการดูแล โดยแยกวัฒนธรรมเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 องค์กรของท้องถิ่นหรือชนบท (Localization) ให้ชุมชนเมืองและท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยท้องถิ่นจัดตั้งองค์กรขึ้นมารับผิดชอบดูแลเองตัดสินใจเอง ภายใต้กรอบและแนวทางที่รัฐกำหนดผ่านทางกระบวนการศึกษาและการพัฒนาของชุมชนทั้งนี้ถ้าท้องถิ่นมีความเข้มแข็งเพียงพอ

2.2 องค์กรของรัฐบาลกลาง (Central Government) เป็นแนวทางการจัดการโดยรัฐบาลจัดตั้งองค์กรกลางขึ้นมาเป็นรูป กระทรวง กรม กอง แล้วไปจัดตั้งหน่วยงานในส่วนภูมิภาคทำหน้าที่กำกับดูแล รักษาตามที่รัฐกำหนดไว้ในกฎหมายระเบียบและแนวปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมที่รัฐได้ ประกาศควบคุม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เอกสารที่สำคัญ ที่เรียกรวมกันว่ามรดกทาง วัฒนธรรม (Cultural Heritage) ทั้งนี้ถ้าเป็นมรดกโลก กำหนดให้องค์กรประจำท้องถิ่น เช่น Local Committee เป็นที่ปรึกษาขอให้ข้อเสนอแนะปัญหาที่ควรดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

ในด้านการพัฒนาวัฒนธรรม สำนักผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างแล้ว 33) ได้กล่าวถึงการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และพัฒนาแบบเป็นองค์รวม การพัฒนาอย่างเป็นระบบ ประกอบไปด้วย 5 ประเด็นคือ

1. รู้สภาพปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาที่แท้จริง (Problem)
2. มีวัตถุประสงค์ (Objecting) ชัดเจนว่าจะทำอะไร?
3. มีขั้นตอน วิธีการและกระบวนการชัดเจนเหมาะสมถูกต้อง (Process)
4. มีกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานล่วงหน้า (Measurement)
5. สามารถประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

(Evaluation)

พัฒนาแบบองค์รวมควรจะพัฒนาประเด็นต่อไปนี้

1. การพัฒนาการดำรงชีพ (อาหาร เสื้อผ้า สุขภาพ บ้านที่อยู่อาศัย)
2. การพัฒนาภาษา กิริยา มารยาท
3. การพัฒนาขนบธรรมเนียมประเพณีวิถีชีวิตตามหลักศาสนา
4. การพัฒนาสุนทรียศาสตร์ แก้ไขสิ่งรบกวน รกตา รำคาญใจ
5. การพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเมือง

4. กรอบความคิดในการพัฒนาวัฒนธรรมทั้งระบบ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2542) ได้กำหนดกรอบความคิดในการ พัฒนาวัฒนธรรมทั้งระบบไว้ดังนี้

คุณภาพวัฒนธรรม (รวมทั้งศาสนาและศิลปะ) ดังกล่าวแล้ว จะไม่เกิดประโยชน์ถ้า สถานศึกษาสำนักงานและองค์กรที่รับผิดชอบ เช่น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กรมการศาสนาและสถาบันทางศาสนา

สถาบันศิลปกรรมแห่งชาติ

สถาบันนาฏดุริยางค์ศิลป์

สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

สถานศึกษา ฯลฯ

ให้นำแนวความคิดนี้ไปจัดทำคู่มือการพัฒนาคุณภาพ (Quality Manual) หรือใน สถานศึกษาเรียกว่าธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) ขึ้นใช้ แต่หากจะทำเช่นนี้ได้นั้นจะต้อง พิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้ประกอบคือ

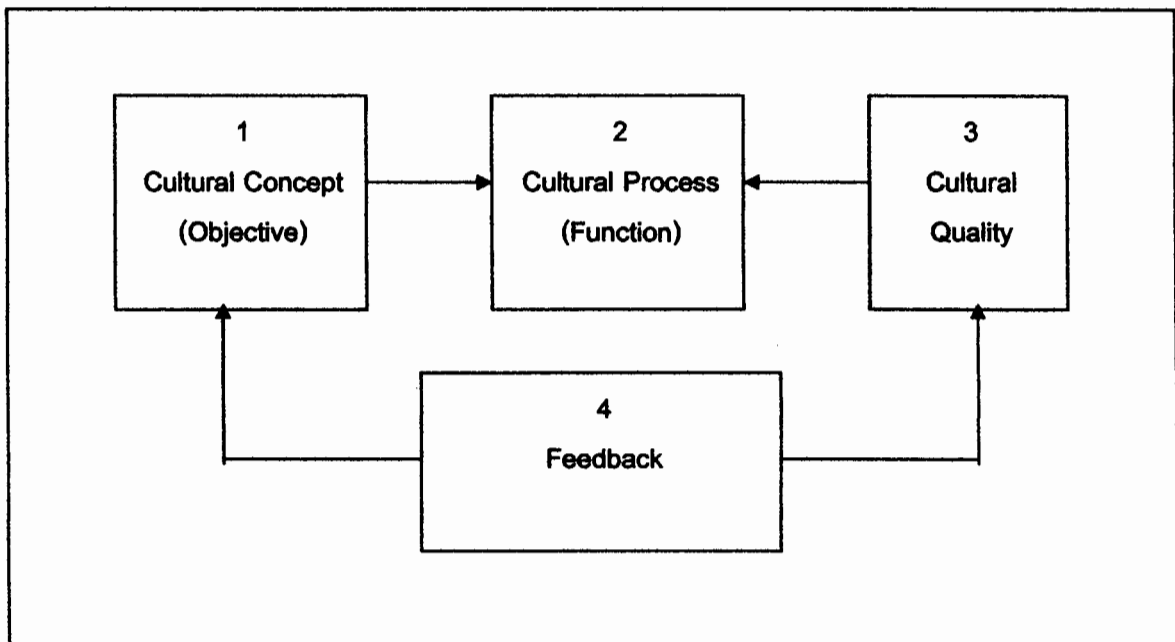
- 1) เข้าใจระบบการพัฒนาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเชิงวิเคราะห์
- 2) พัฒนาระบบการบริหาร
- 3) การปฏิรูปการศึกษา
- 4) บทเรียนจากนานาชาติ
- 5) หลัก 6 ประการในการพัฒนาคุณภาพวัฒนธรรม
- 6) การประกันคุณภาพ

1. การพัฒนาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมต้องพัฒนาเชิงระบบ

สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ 2545 ได้ กล่าวถึงการพัฒนาระบบการพัฒนาวัฒนธรรม โดยรวมได้ดังนี้

การสงวนรักษา อนุรักษ์ และพัฒนาวัฒนธรรมไทยในอดีต (พ.ศ. 2485 - ปัจจุบัน) กิจกรรมด้านวัฒนธรรมไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เว้นแต่เวลาเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ ก็มักจะพูดเป็นครั้งคราวว่าการพัฒนาวัฒนธรรมจะส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นกิจกรรมเสริมคุณภาพชีวิต เป็นผลให้วัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่ถูกตัดขาดจากวิถีชีวิตประจำวัน

ในการพัฒนามาตรฐานดังต่อไปนี้จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ โดยการจัดทำคุณภาพมาตรฐานให้ชัดเจน พิจารณารับขั้นตอนเทคนิคและกระบวนการจึงจะทำการได้สำเร็จ

ระบบการวัฒนธรรม (Cultural System)

กฎเกณฑ์และแนวทางในการพัฒนามาตรฐานวัฒนธรรมให้มีคุณภาพนั้น จำเป็นจะต้องดู การดำเนินงานทั่วทั้งระบบ เรียกว่า ระบบการวัฒนธรรมหรือ CPQI Cultural System คือ

1. ศึกษาแนวคิดรูปแบบของโครงสร้าง (Concept = C) หรือปัจจัยตัวป้อน เช่น วัตถุประสงค์จะอะไร มีปัจจัยตัวป้อนเข้าอะไรบ้าง ฯลฯ โครงสร้างวัฒนธรรมเป็นอย่างไร ?

2. ศึกษากระบวนการขั้นตอนและเทคนิควิธีการ (Process = P) ว่ามีขั้นตอนการทำงานถูกต้องหรือไม่แต่ละประเภทมีกระบวนการดำเนินงาน และมาตรฐานทางกฎหมาย กฎกระทรวง (Law) กฎบัตร (Charter หรือ Guideline Standard) มากน้อยเพียงใด?

3. ผลการดำเนินงาน (Quality = Q) ว่าได้ดำเนินการเกิดผลสำเร็จตามคุณภาพไว้หรือไม่?

4. มีดัชนีชี้วัดผลสำเร็จเป็นระบบ (Indicator or Criteria = I) สามารถประเมินผลชี้วัดความสำเร็จ ว่าบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่?

องค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้ (C+P+Q+I) เป็นกรอบระบบพื้นฐานที่นักการวัฒนธรรมใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน อาจเป็นเรื่องใหม่ในประเทศไทย แต่เป็นเรื่องที่ชาวตะวันตกใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถาบันส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมมาช้านาน

เพราะฉะนั้นในการพัฒนาการวัฒนธรรมของไทย จำเป็นจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับระบบการวัฒนธรรมดังกล่าว ก่อนที่จะพิจารณากำหนดคุณภาพมาตรฐานศาสนาศิลปะวัฒนธรรมตามวัตถุประสงค์ เพราะปัจจัยแต่ละกระบวนการย่อมมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายเป็นวงจรสัมพันธ์สืบต่อกันไป

ก่อนจะดำเนินการพัฒนากิจการวัฒนธรรมใดๆ ควรตรวจสอบความพร้อมโดยเฉพาะ ข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานให้ชัดเจน ระบบวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานอาจช่วยท่านได้ตรวจสอบความพร้อมในตัวป้อนต่างๆ เช่น

1) P = Policy หรือนโยบายศึกษาดูให้ชัดเจนว่าหน่วยเหนือมีนโยบายให้ทำอะไรมี วัตถุประสงค์ประการใดต้องชัดเจน

2) I = Information หรือข้อมูลสารสนเทศ ที่ใช้นั้นมีเพียงพอที่จะดำเนินการ หรือ ทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จะทำจากไหนด้วยวิธีการอะไร? โครงสร้างและองค์ประกอบเนื้อหา วัฒนธรรมเป็นอย่างไร?

3) P+P = Procedure+Plan หรือแผนการดำเนินงาน หรือระเบียบกระบวนการดำเนินงาน มีขั้นตอนเทคนิคและวิธีการอย่างไร จึงจะบรรลุเป้าหมาย

4) O = Organizing จะแบ่งงานกันอย่างไร มีองค์กรไหนบ้างเข้าร่วมดำเนินการ จะแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบกันอย่างไร?

5) P = Personnel หรือ People จะเอาคนมาจากไหน คุณภาพคนที่มาร่วมงานเป็นอย่างไร จะแก้ไขคุณภาพเหล่านี้ด้วยวิธีใด?

2. พัฒนาระบบการบริหาร (Cultural Management)

ทำอย่างไรจึงบรรลุเป้าหมายทั้งคนดี คนเก่ง และก้าวมันทันโลก แนวทางการแก้ไข จำต้องมีการปรับระบบการบริหารดังต่อไปนี้

1. ยุทธวิธีในการดำเนินงาน

1. พัฒนาวัฒนธรรมต้องพัฒนาทั้งระบบ คือแนวคิด กระบวนการและเป้าหมายการดำเนินงาน
2. ต้องกำหนดคุณภาพ และมาตรฐานวัฒนธรรมให้ชัดเจน เพื่อจะได้ทราบเป้าหมายการดำเนินงาน
3. พัฒนาคulture ครอบคลุมและชุมชนให้เข้มแข็ง
4. มีการกระจายอำนาจการจัดการวัฒนธรรมไปยังประชาชน โดยการมอบอำนาจไปยังส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นตามความเหมาะสม
5. จัดงบประมาณส่งเสริมสนับสนุนให้เพียงพอ
6. มีการเฝ้าระวัง ติดตามและประเมินผล โดยมีเครื่องมือในการชี้วัดคุณภาพมาตรฐานที่ชัดเจน

2. การบริหารและการจัดการ

1. แก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ และจัดทำแนวปฏิบัติเป็นคู่มือในการดำเนินงาน
2. จัดองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงและประสานงานกับองค์กรที่เข้าร่วมในการดำเนินงาน
3. ฝึกอบรมบุคลากรให้มีขวัญ กำลังใจ รู้ทันต่อเทคนิคและวิธีการดำเนินงาน วัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ
4. จัดทำแผนงานและโครงการให้ครอบคลุมกิจกรรมทั้ง 5 ประการคือ
 - 1) การศึกษาค้นคว้าวิจัย

- 2) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- 3) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน และการอบรมบุคคล ครอบครัวยุวมชนให้เข้าใจวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 4) ทำนุบำรุงรักษาตามชนิดของวัฒนธรรม
- 5) สร้างสรรค์ พัฒนาวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับกาลเวลา

3. การปฏิบัติการทางวัฒนธรรม

การจะดำเนินงานพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองให้เจริญก้าวหน้ามั่นคงทนโลก สามารถอยู่อย่างไทยในสังคมโลกได้นั้น จำเป็นที่จะต้องดำเนินการเร่งรัด พื้นฟู ศิลปะและวิชาการอันเป็นปัญญาไทยในอดีต โดยดำเนินงานให้เป็นกระบวนการคือ

1. การศึกษาค้นคว้าวิจัย (Research) ทุ่มเทให้กับการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาติพัฒนาหลอมรวมเป็นภูมิปัญญาไทย นำมาสังเคราะห์เฉพาะส่วนที่ดีเด่น ประกาศใช้เป็นเนื้อหาในการพัฒนาวัฒนธรรมชาติ
2. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (Diffusion) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลาย รวมทั้งการผลิตสื่อการเผยแพร่รูปแบบต่าง ๆ กระจายให้ทั่วประเทศผ่านทางสื่อมวลชน วิทยุ และโทรทัศน์ ฯลฯ
3. ปู่อฝงอบรมในระบบการศึกษา (Education) เลือกสาระสำคัญในวัฒนธรรมดีเด่น ลงในหลักสูตรท้องถิ่นให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาตามความเหมาะสมกับอายุ รวมทั้งสถาบันครอบครัวจะต้องนำไปใช้ในวิถีประจำวัน (Tradition in daily life)
4. ทำนุบำรุงรักษา (Treatment) ตามความเหมาะสม เช่น การสงวนรักษา การอนุรักษ์ การบูรณะและปฏิสังขรณ์ โดยใช้แนวทางที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น และแต่ละระดับ
5. แดกเปลี่ยน สร้างสรรค์ และพัฒนา (Creation and Development) โดยการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำมารับใช้ภูมิปัญญาไทย สร้างสรรค์ปรับปรุงให้เหมาะสมกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยรักษาเอกลักษณ์สำคัญของเผ่าพันธุ์และของชาติไว้

4. การพัฒนาบุคลากร (Personnel Improvement)

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมมีหลากหลาย แต่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการจัดการวัฒนธรรมนั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาโดยตรง ฉะนั้นคนที่กำลังในหน่วยงานต่าง ๆ แยกออกได้ 3 ประการ ซึ่งเป็นปัญหา คือ

1. ข้าราชการประเภทไร้เดียงสา (Innocence)
2. ข้าราชการที่ไม่เอาใจใส่ (Ignorance)
3. ข้าราชการที่ก้าวร้าว เป็นปรปักษ์กับงาน (Intensive)
4. การพัฒนาที่ขาดแนวทางดังกล่าว (Process) ทำให้ไม่เกิดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ดำรง
5. วัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นไม่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้คน (Quality)
6. จำกัดขอบเขตไว้แคบเฉพาะในดินแดน (Local) ทำให้ไม่ได้ศึกษา

เปรียบเทียบกับนานาชาติ เป็นเหตุให้เกิดการล่าหลังขึ้น

5. เอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของวัฒนธรรม

นักวิชาการ และผู้รู้จำนวนมากได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้หลายความหมายซึ่งโดยภาพรวมแล้วมีความหมายในทิศทางเดียวกัน เช่น

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน อ้าง ในสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2544 , 41) ได้ให้ความหมายว่าวัฒนธรรม หมายถึง พฤติกรรม และสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกเขาของคน

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อ้างแล้ว , น.2) ได้ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติ และการแสดงออกซึ่งความรู้สึคนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจและซาบซึ้งร่วมกัน วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกิดจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งสารรูปแบบที่เป็นระบบคิด วิธีการ โครงสร้างทางสังคม สถาบัน ตลอดจนแบบแผนและทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น

องค์กร UNESCO (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ,อ้างแล้ว น.1) ได้แบ่งสาขาของวัฒนธรรม ดังนี้

- (1) ทัศนศิลป์ (The Arts) ได้แก่ ภาษา วรรณคดี ฟ็อนร่า วิจิตรศิลป์ สถาปัตยกรรม

ละครประติมากรรม ฯลฯ

(2) สาขามนุษยศาสตร์ (The Humanities) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา
ปรัชญา ค่านิยมในสังคม ฯลฯ

(3) สาขากีฬาและนันทนาการ (The Sports and Recreation) ได้แก่ การเล่นเกมมวยไทย
ฟันดาบสองมือ กระบี่ กระบอง ฯลฯ

(4) สาขาช่างฝีมือ (The Practical Craft) ได้แก่ การเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก
การทอผ้า การจักสาน การทำเครื่องเงิน เครื่องทอง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ

(5) สาขาหัตถกรรมศิลป์ (Domestic Arts) ได้แก่ ความรู้เรื่องอาหาร เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย
ความรู้เรื่องบ้าน เรื่องผ้า การต้อนรับแขก มารยาทในการกินอยู่ ความรู้ในการดูแลเด็ก การ
แก้ปัญหาในครอบครัว ฯลฯ

วัฒนธรรมนอกจากจะมีวัฒนธรรมโลก วัฒนธรรมแห่งชาติแล้ว ยังมีวัฒนธรรมท้องถิ่น
หรือวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นหน่วยวัฒนธรรมที่ใกล้ชิดที่สุด การประชุมสัมมนา วัฒนธรรม
พื้นบ้านแห่งชาติครั้งที่ 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี 5-6 มิถุนายน 2541 ได้
จัดรูปแบบของวัฒนธรรมพื้นบ้านไว้ 3 ประเภท คือ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ, 2544, 4,13,14)

1. ประเภทที่ต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อสร้างความเข้าใจ ได้แก่

1.1 นิทานพื้นบ้าน เช่น นิทาน ประเภทเทพนิยาย (Fairy Tale) นิทานประจำถิ่น
(Local Legend) นิทานวีรบุรุษ (Hero Tale) นิทานเกี่ยวกับสัตว์ (Animal Tale) นิทานอธิบายเหตุ
(Explanatory) นิทานตลกขบขัน (Joke) นิทานร่าเริง (Merry Tale)

1.2 ภาษาถิ่น (Dialect)

1.3 บทภาษิต (Proverb)

1.4 ปริศนาคำทาย (Riddles)

1.5 คำพูดคล้องจอง (Rhymes)

1.6 เพลงชาวบ้าน (Folk Songs) เพลงกล่อมเด็ก (Lullabies)

2. ประเภทที่ไม่ต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อก็สามารถสร้างความเข้าใจได้ ได้แก่

2.1 สถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างของชาวบ้าน (Folk Architecture)

2.2 ศิลปะชาวบ้าน (Folk Art)

2.3 งานฝีมือชาวบ้าน (Folk Craft)

2.4 เครื่องแต่งกายชาวบ้าน (Folk Dressing)

2.5 อาหารการกินของชาวบ้าน (Folk Foods)

2.6 อากัปกิริยาชาวบ้าน (Folk Gesture) การอวย การ โกรธ การตอบรับและการ

ปฏิบัติ

2.7 คนตรีพื้นเมือง (Folk Music)

3. ประเภทประสมประสาน ได้แก่

3.1 ความเชื่อ (Belief) รวมตลอดถึงการถือ โชคลาง คาถาอาคม การทำเสน่ห์
และเครื่องรางของขลัง

3.2 การละครของชาวบ้าน หรือการละเล่นพื้นบ้าน (Folk Dramas) และระบำ
ลำเต็นของชาวบ้าน (Folk Dances)

3.3 ประเพณีพื้นเมือง หรือพิธีกรรม (Folk Customs)

3.4 งานมหรหรรมหรือพิธีการฉลอง (Festivals)

3.5 การละเล่นหรือกีฬาพื้นเมือง (Folk Games) และการเล่นของเด็ก
(Children s Games)

3.6 ยากกลางบ้าน (Folk Medicines) หรือสมุนไพร

นิคม มูสิกคาม (2541, น.82) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่เป็นปัจจัยหลักที่แสดง
เอกลักษณ์ความเป็นไทย ไว้ดังนี้

มืองค์ประกอบสำคัญเป็นปัจจัยหลักที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทย 5 ประการคือ

1. วัฒนธรรมด้านการดำรงชีพ (Cultural life)
2. วัฒนธรรมด้านศาสนา กริยา มารยาท (Cultural Language)
3. วัฒนธรรมด้านศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม วินัย และคุณธรรม (Cultural Religion)
4. วัฒนธรรมด้านศิลปะ และสุนทรียศาสตร์ (Cultural Aesthetic)
5. วัฒนธรรมด้านสังคม (Cultural Social – Economic and Politic)

ในการใช้บทบาท หน้าที่ตามกฎหมายกำหนดคนนั้นต้องการกิจกรรมเพื่อแสดงบทบาทด้วย
กิจกรรมทางวัฒนธรรมนี้ คือการปฏิบัติการทางวัฒนธรรม ซึ่ง นิคม มูสิกคาม (อ้างแล้ว, น.7)
ได้อธิบายไว้ว่า การจะดำเนินงานพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองให้เจริญก้าวหน้า ก้าวมันทัน
โลก สามารถอยู่อย่างไทยในสังคมโลกได้นั้นจำเป็นจะต้องดำเนินการเร่งรัดฟื้นฟู ศิลปะ และ
วิทยาการอันเป็นปัญญาไทย ในอดีตโดยดำเนินงานให้เป็นกระบวนการคือ

1. ศึกษาค้นคว้าวิจัย (Research) ทุ่มเทให้กับการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อค้นหาภูมิปัญญา
ไทยนำมาสังเคราะห์เฉพาะส่วนที่ดีเด่น ประกาศให้เป็นเนื้อหาในการพัฒนาวัฒนธรรมชาติ

2. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (Diffusion) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายรวมทั้งการผลิตสื่อการเผยแพร่รูปแบบต่างๆ กระจายให้ทั่วประเทศผ่านทางสื่อมวลชน วิทยุ และโทรทัศน์ ฯลฯ

3. ปลุกฝังในระบบการศึกษา (Education) เลือกสาระสำคัญในวัฒนธรรมดีเด่นลงในหลักสูตรวิชาท้องถิ่นให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาตามความเหมาะสมกับอายุ รวมทั้งสถาบันครอบครัวจะต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (Tradition in daily life)

4. ทำนุบำรุงรักษา (Treatment) ตามความเหมาะสม เช่น การสงวนรักษาการอนุรักษ์การบูรณะ และปฏิสังขรณ์ โดยใช้แนวทางที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี ของแต่ละท้องถิ่น และแต่ละระดับ

5. แลกเปลี่ยน สร้างสรรค์ และพัฒนา (Creation and Development) โดยการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำมาปรับใช้กับภูมิปัญญาของไทย สร้างสรรค์ปรับปรุงให้เหมาะสมกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยรักษาเอกลักษณ์สำคัญของเผ่าพันธุ์และของชาติไว้

รัฐธรรมนูญกับงานวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2544, น.6-7) ได้สรุปสาระของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่เกี่ยวข้องกับงานวัฒนธรรมไว้ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมค่อนข้างมาก โดยมีบทบัญญัติที่เป็น “สาระสำคัญ” เกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้หลายมาตรา อาทิ มาตรา 4,39,40,43,45,46,49,74,81 และมาตรา 289 ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะมาตราที่สำคัญซึ่งได้กล่าวถึงสิทธิ และหน้าที่ในการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยสังเขป ดังนี้

(1) มาตรา 45 และมาตรา 46 ได้บัญญัติให้บุคคลมี “สิทธิและเสรีภาพ” ในการรวมตัวกันเป็นกลุ่มองค์กร เพื่ออนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นหรือของชาติ โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

(2) มาตรา 69 ได้บัญญัติให้รัฐมี “หน้าที่” ในการรับการศึกษาอบรมพิทักษ์ ปกป้องและสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

(3) มาตรา 73 ได้บัญญัติให้รัฐมี “หน้าที่” ต้องให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนทุกศาสนา

รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

(4) มาตรา 81 ได้บัญญัติให้รัฐมี “หน้าที่” ต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้การปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยศิลปวิทยาการต่าง ๆ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

(5) มาตรา 289 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมี “หน้าที่” บำรุงรักษาศิลปประเพณี ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และองค์กรปกครองท้องถิ่น มี “สิทธิ” ที่จะจัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น โดยคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

จากสาระสำคัญของวัฒนธรรมตามมาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ดังกล่าว จะเห็นว่าประเทศไทยได้มีการกำหนดสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของบุคคลรัฐ และองค์กรปกครองท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมดำเนินงานวัฒนธรรมในลักษณะของ “การดำเนินงานวัฒนธรรมของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน” โดยรัฐเป็นผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุน ทั้งนี้ เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นของประชาชนดังนั้น ประชาชนผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมจึงมีสิทธิและหน้าที่ในการดำเนินงานวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งหลักการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมดำเนินงานวัฒนธรรมของตนเองนี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน และประสานการดำเนินงานวัฒนธรรมของชาติ ได้คำนึงถึงและให้ความสำคัญ โดยตรงทำให้ประชาชนมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มองค์กร เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานวัฒนธรรมของตนเองในลักษณะของเครือข่ายเครือข่ายทางวัฒนธรรม เช่น สภาวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรม ชุมชนวัฒนธรรม ฯลฯ เป็นต้น

6. พระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2546 น. 134) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

1) อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในหมวด 2 (มาตรา 26) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย

อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 เรื่องการกำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะ ได้กำหนดให้เทศบาลเมืองพิทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (5) การสาธารณสุขูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- (7) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (8) การจัดการศึกษา
- (9) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

- (10) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

- (11) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (12) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (13) การส่งเสริมกีฬา
- (14) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (15) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (16) การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (17) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (18) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (19) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (20) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (21) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (22) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย

โรงพยาบาล และสาธารณสุขสถานอื่นๆ

- (23) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (24) การผังเมือง
- (25) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (26) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (27) การควบคุมอาคาร
- (28) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (29) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและ
รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (30) กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ
กำหนด

2) แผนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนด
กรอบแนวทางในการกระจายอำนาจไว้กว้าง ๆ ว่าให้มีการโอนภารกิจที่เป็นบริการสาธารณะ
ของรัฐให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4 ปี รวมทั้งได้กำหนดขอบเขตว่าหากบริการ
สาธารณะของรัฐประเภทใดที่มีความสลับซับซ้อนและมีขอบเขตกว้างขวาง ให้กำหนดระยะ
ดำเนินการและแผนหรือขั้นตอนใช้ชัดเจนและอาจให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่ง
ต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากรค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินงานตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลา
10 ปี

หนึ่งในมาตราเดียวกันนี้ได้กำหนดให้แผนการกระจายอำนาจ ต้องกำหนดแนวทาง
หลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือและสนับสนุนการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16
แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2542 จะได้แก่งานใน 4 ด้าน และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 10 ปี ได้แก่

- มาตรา (6) การส่งเสริมการฝึกและการประกอบอาชีพ
- (7) การจัดการศึกษา
- (8) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) การส่งเสริมการกีฬา

อาร์กซ์ สังหิตกุล , 2545 ได้นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลกับ บทบาทภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมในประเด็นต่าง ๆ เช่น

ศักยภาพความพร้อมและความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจ ด้านศิลปวัฒนธรรม

1. ศักยภาพและความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีข้อจำกัดหรือปัญหาในการบริหารงานกล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองขนาดเล็กต้องรับภาระจัดระบบบริการสาธารณะหลายด้าน และยังแบ่งแยกโครงสร้างการบริหารออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา ด้านบุคลากร ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจงานด้านศิลปวัฒนธรรมในหลาย ๆ ด้าน ฝ่ายการเมืองส่วนใหญ่การศึกษายังไม่สูงนัก ในขณะที่ฝ่ายประจำส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลร้อยละ 80 เป็นชั้น 5 รายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาหน่วยงานและชุมชน ยังคงมีลักษณะแบบพึ่งพาตนเอง การดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจไม่ค่อยมีความพร้อมและความตื่นตัวยังมีน้อย และสุดท้ายประชาชนโดยทั่วไปก็มีการศึกษาไม่สูงนัก ทำให้การติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน หรือการเข้ามามีส่วนร่วมไม่มากเท่าที่ควร

2. ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจด้านศิลปวัฒนธรรมจากรายงานผลการสำรวจความคิดเห็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล) ที่มีต่อการกระจายอำนาจทางด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่าร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการกระจายอำนาจด้านศิลปวัฒนธรรม แต่ในทางปฏิบัติหากให้การดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมจะมีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารงานที่ยังไม่เหมาะสม ปัญหาด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอและไม่มีความรู้ ความเข้าใจงานด้านศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งบางแห่งไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารท้องถิ่นและปัญหา งบประมาณไม่เพียงพอ เป็นต้น

บทบาทภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

กรมศิลปากร, กระทรวงวัฒนธรรม, 2546 ได้กล่าวถึง บทบาทภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้ ด้วยข้อจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว แต่ลักษณะของหน่วยการปกครองมีส่วนดีที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด ดังนั้น บทบาทภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมที่เหมาะสมควรเป็นดังนี้

1. บทบาทภารกิจด้านการบำรุงรักษาศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ ในมาตรา 289 ถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรเข้ามาดูแลรักษาโดยตรงเนื่องจากมีความใกล้ชิดกับสังคมชุมชนในชนบท

มากที่สุด และองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นกลไกที่สำคัญของรัฐในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ศิลปะ จารีตประเพณีคงอยู่อย่างทรงคุณค่า และยังประโยชน์ให้สังคมหรือชุมชนนั้นดำรงคงอยู่ ได้อย่างเข้มแข็ง ได้แก่

1.1 ประเพณีเช่น งานบวช งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีสงกรานต์ การ ทำบุญเข้าพรรษา ออกพรรษา เทศกาลและประเพณีของท้องถิ่น เป็นต้น

1.2 ภูมิปัญญา/ ศิลปการแสดง เช่น คำรายา การถักทอผ้า การทำเครื่องจักสาน การละเล่นและการแสดงของท้องถิ่น เป็นต้น

1.3 ภาษาและวรรณกรรม เช่น ภาษาถิ่น การเขียน การอ่าน นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น

2. บทบาทที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สิน (มรดก) ทางศิลปวัฒนธรรม

ทรัพย์สิน (มรดก) ทางศิลปวัฒนธรรมที่จะต้องการกระจายให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาที่นี้คือ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ซึ่งมรดก ทางศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้มีอยู่กระจัดกระจายทั่วประเทศ และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทั้งทาง ศิลปกรรม ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม รวมถึงโลกทัศน์ของวิถีชีวิตคนไทยในแต่ละยุคสมัย ด้วย โบราณสถาน โบราณวัตถุ ไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของประเทศถือว่าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน คนไทยทั้งชาติมีสิทธิเป็นเจ้าของ มิใช่ของท้องถิ่นใดโดยเฉพาะ และไม่มีโบราณสถาน โบราณวัตถุใดมีคุณค่าน้อยกว่าหรือมากกว่าโดยการเปรียบเทียบ เนื่องจากทุกชิ้นทุกอันต่างมีคุณค่าที่ไม่อาจประเมินได้ โคนั้นนี้จึงมีความเห็นว่าจะไม่ควรแบ่งแยกโบราณสถานหรือ โบราณวัตถุ ออกเป็นระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการกระจายความรับผิดชอบตามที่ คณะกรรมการกระจายอำนาจกำหนด แต่ควรแบ่งความรับผิดชอบตามศักยภาพและความพร้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความ มั่นคงของชาติ และคงไว้ซึ่งมรดกทางศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าให้เป็นพื้นฐานในการ สร้างสรรค์ และพัฒนาประเทศชาติต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรมีบทบาทภารกิจใน ด้านการดูแลรักษาโบราณสถานและโบราณวัตถุ ในระยะเริ่มต้น ดังนี้

2.1 ประเภทโบราณสถาน

2.1.1 งานบำรุงรักษาโบราณสถานขั้นพื้นฐาน เช่น การรักษาความสะอาด ฉากถางวัชพืช การกำจัดสิ่งกีดขวาง และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม เป็นต้น

2.1.2 การปกป้องคุ้มครอง และเฝ้าระวังมิให้โบราณสถานและโบราณวัตถุ ถูกทำลายหรือสูญหาย

2.1.3 การป้องกันและแก้ไขความเสื่อมสภาพของโบราณสถาน

2.1.4 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ การดำเนินการด้านการท่องเที่ยว การจัดตั้งอำนวยการความสะดวก การจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาของชุมชน เป็นต้น

2.2 ประเภทโบราณวัตถุ

2.2.1 การปกป้องคุ้มครองและเฝ้าระวังมิให้โบราณวัตถุสูญหาย หรือถูกทำลาย

2.2.1 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุ

2.3 ร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง (กรมศิลปากร) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมสืบสาน สืบทอด และสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรม

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจด้านศิลปวัฒนธรรมที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ

นอกจากนั้น กรมศิลปากร 2546, อ้างแล้วได้วิเคราะห์ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจศิลปวัฒนธรรมไว้คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ

ข้อดี ท้องถิ่นใดมีโบราณสถาน โบราณวัตถุก็จะได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นการสร้างรายได้ เสริมสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้มั่นคง ซึ่งจะมีผลต่อเศรษฐกิจของชาติโดยรวมด้วย

ข้อเสีย ท้องถิ่นใดไม่มีแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ โอกาสของการพัฒนา และการสร้างความเจริญก็อาจล่าช้า ประชาชนขาดรายได้ การกระจายความเจริญและความมั่นคงที่ไม่เท่าเทียมกัน อาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ ระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และในที่สุดความมั่นคงของชาติทางเศรษฐกิจก็อาจลดลงน้อยไปด้วย

2. ด้านการเมืองการปกครอง

ข้อดี ผู้นำหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์และมีความคิดกว้างไกล และเข้าใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และใช้ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นเป็นพลังและเป็นตั้งเคียงคู่สร้างความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันได้ ข่อมทำให้การบริหารการปกครองเป็นไปด้วยความราบรื่น เกิดเสถียรภาพ และความมั่นคงของชาติทางการเมืองการปกครอง

ข้อเสีย ในทางตรงกันข้าม หากผู้นำหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์แคบ ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมที่มีต่อการเมืองการปกครอง และมีแนวนโยบายการบริหารงานแบบท้องถิ่นนิยมด้วยแล้ว จะทำให้ประชาชนชุมชนเกิดความรู้สึกแปลกแยก ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความขัดแย้งย่อมเกิดขึ้นซึ่งย่อมกระทบต่อความมั่นคงทางการเมืองการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

3. ด้านสังคม

ข้อดี เมื่อประชาชนมีความเป็นอยู่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นผลมาจากการมีโบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น ย่อมทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าและให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวชุมชนมีชีวิตอย่างสงบสุข ไม่วุ่นวาย ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคง เมื่อประชาชนมีความมั่นคงในชีวิตสังคมก็จะมั่นคงไปด้วย

ข้อเสีย มรดกทางศิลปวัฒนธรรม ในแต่ละภูมิภาคมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นการเฉพาะ และไม่เหมือนกัน การกระจายอำนาจโดยขาดการวางแผนและการควบคุมกำกับดูแลที่ดี อาจทำให้เกิดความรู้สึกที่ขัดแย้ง และเกิดความรู้สึกท้องถิ่นนิยมหรือภูมิกษานิยมได้ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมได้

4. ด้านงานศิลปวัฒนธรรม

ข้อดี หากผู้นำหรือผู้บริหารท้องถิ่นสนใจ และเห็นความสำคัญของมรดกทรัพย์สินทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น มรดกทางศิลปวัฒนธรรมย่อมได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดี

ข้อเสีย ในทางกลับกันหากผู้นำหรือผู้บริหารท้องถิ่นละเลย ละทิ้งไม่สนใจ ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของมรดกทางศิลปวัฒนธรรม มรดกทางศิลปวัฒนธรรมอาจถูกทำลายหรือสูญหายไปได้ ทำให้ท้องถิ่นนั้นขาดหลักฐาน ขาดร่องรอยอันเป็นรากฐานของวัฒนธรรมและอารยธรรมที่จะพัฒนาสังคมให้มั่นคงต่อไป

อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีกฎหมายที่รองรับ บทบาทในการดำเนินงานทางวัฒนธรรมไว้บ้างแล้วแต่การมองบทเรียนในอดีต และบริบทในการดำเนินงานทางวัฒนธรรมที่ผ่านมาย่อมเป็นข้อสะท้อนของการดำเนินการในยุคใหม่ได้ บทเรียนในการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมจากต่างประเทศ

Stanislav Adotevi (อ้างในสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2542) กล่าวว่า “หากไม่มีการพัฒนาก็จะ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกเสียจากว่า ความเจริญก้าวหน้า นั้นมีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมอันสูงส่งของพวกเขาอยู่แล้ว

ความต้องการพื้นฐานของประชาชน คือ ต้องการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นตามวิถีทางที่เห็นจากภาพที่ผ่านภัยพิบัติและถือการประจักษ์สัมพันธภาพต่าง ๆ

โครงการอนุรักษ์เป็นจำนวนมากประสบความสำเร็จล้มเหลว เช่น การอนุรักษ์ซากโบราณสถาน การสืบทอดศิลปะและเทคโนโลยีท้องถิ่น ฯลฯ ถ้าหากโครงการนั้นกักขังตัวเองโดยการทำรั้วปิดประตู และล้าสมัยไว้กับอดีตเพื่อผลทางวิชาการ เพราะได้รับการปฏิเสธจากชาวพื้นเมืองที่ต้องการปรับปรุงวิถีชีวิตของตนเอง

จะมีประโยชน์อะไรต่อสังคม? ถ้าเราจะสืบทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมบางอย่าง เช่น

- กดขี่สตรีเพศไว้เป็นเครื่องสนองความต้องการทางเพศ
- ใช้ภริยาเป็นทาสรับใช้สามี
- ซื่อขายสตรีรุ่นเยาว์เป็นทาสสนองความต้องการทางเพศ ในตลาดหญิงขาย

บริการทางเพศ

- การใช้แรงงานเด็กในการผลิตอุตสาหกรรมตามประเพณีดั้งเดิมของบาง

ประเทศ

- หรือระบบการปกครองดั้งเดิมที่สืบทอดมาช้านาน ในรูปของเผด็จการแบบ

ต่างๆ

“การไม่ยอมรับที่มาของการเปลี่ยนแปลงทำให้บางคนต้องจมอยู่กับอดีตและฝันถึงแต่อนาคต ซึ่งสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบันมีข้อแตกต่างกัน”

ที่สำคัญบางประเทศปัญญาชน นักวิชาการ ใช้ชีวิตตามสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีปัจจุบัน แต่เสนอแนะให้สังคมชนบทซึ่งตัวเองอยู่ที่เดิม เพื่อตอบสนองความสุขในสายตาพวกเขา โดยนั่งรถยนต์ที่ติดเครื่องปรับอากาศจนเย็นฉ่ำไปดูวิถีชีวิตประชาชนในชนบทที่ล้าหลัง เช่น การลากเกวียนขนสินค้าไปวางขายในตลาด ท่ามกลางฝุ่นละอองและอากาศที่ร้อนระอุ

“การพัฒนาทุกอย่างต้องอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมของท้องถิ่น แต่เราจะนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาทั่วไปได้หรือไม่ สิ่งเหล่านี้อาจทำให้บางคนไม่พอใจ แต่เป็นสิ่งที่ไม่อาจเพิกเฉยได้”

การแยกแยะวัฒนธรรมในอดีตและวัฒนธรรมในชนบท ในสิ่งที่ควรหรือไม่ควรกระทำให้เป็นสาระสำคัญของการพิจารณาเป็นพื้นฐาน

Javier Perea de Cuellure อคิดเลขฯ ยูเนสโก สรุปข้อเสนอและว่าปัจจัยพื้นฐานที่ควรตระหนักก่อนการพัฒนาใดๆ หรือจัดทำโครงการพัฒนาทางวัฒนธรรม (วารสารคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2536) ควรพิจารณาปัญหาเหล่านี้ให้แจ่มชัดคือ

1. กิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรมใดบ้างได้รับผลกระทบจากการพัฒนา
2. ประชาชนได้รับผลกระทบทางสังคม – เศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
3. มีความสัมพันธ์กันบ้างไหมระหว่างวัฒนธรรมเดิมกับรูปแบบของการพัฒนา

วัฒนธรรมใหม่

4. การพัฒนาทางวัฒนธรรมนั้นทำให้ประชาชนและสังคมได้รับผลดี – ผลเสียมากน้อย
5. การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงนั้น มีผลกระทบต่อศิลปิน ช่างฝีมือศิลปะและการสร้างสรรค์อย่างใดบ้างการศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบนั้น เป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะถ้ามีกรณีผิดพลาดเกิดขึ้นนั้น หมายถึง ว่า สถาบันทางสังคมล่มสลายและสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดยสิ้นเชิง แบบเดียวกับศิลปะและวัฒนธรรมของอินเดียแดงในสหรัฐอเมริกาที่เหลือแต่เผ่าชนอินเดียแดงเดินอยู่ตามถนนชอกชอยในเมือง แต่วัฒนธรรมอินเดียแดงถูกเก็บใส่ตู้กระจกไว้ในพิพิธภัณฑ์เมืองนิวยอร์ก

อย่างไรก็ตามมนุษย์เราจะต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เพราะการเปลี่ยนแปลงเป็นสังขธรรมของมนุษย์ไม่มีสิ่งใดที่ไม่เปลี่ยนแปลง แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องไม่ทำให้สังคมนั้น สูญเสียเอกลักษณ์

ประชาชน พลเมือง จะต้องสงวนสิทธิในการเป็นเจ้าของและกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์

มีปัญหาหนึ่งเกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ คือการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์ ซึ่งข้อเท็จจริงองค์ประกอบของเมืองประวัติศาสตร์ขึ้นอยู่กับอาคารบ้านเรือน หน่วยราชการ และทรัพย์สินที่เป็นของเอกชน หรือนิติบุคคล ไม่ใช่สมบัติของรัฐ เว้นแต่ส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของส่วนรวม ฉะนั้นรัฐจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเสริม เช่น

- ให้กู้เงินปลอดดอกเบี้ยไปเพื่อทำการซ่อมแซมบ้านเรือน
- ให้การสนับสนุนเชิงวิชาการแก่เจ้าของทรัพย์สิน เพื่อเป็นแนวทางในการสงวนรักษา
- ผลักดันให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราในเขตเมือง เช่น ย่านธุรกิจการท่องเที่ยว เพราะ

ปัจจัยเหล่านี้ไม่เป็นเพียงการช่วยให้แหล่งประวัติศาสตร์มีชีวิตรอดอยู่เท่านั้น แต่ยังเป็นการช่วยสร้างงานและแหล่งรายได้อีกด้วยนั่นคือการที่จะทำให้แหล่งประวัติศาสตร์ได้รับการปฏิสังขรณ์ และฟื้นฟูสืบทอดชีวิตต่อไปได้ เมืองประวัติศาสตร์ใหญ่ ๆ เหล่านี้มีการลงทุนและนำไปสู่การดำเนินงานที่ยั่งยืนต่อไป วิธีการเหล่านี้เป็นการดำเนินงานที่จำเป็น

เมืองประวัติศาสตร์ทั่วโลกเป็นแหล่งดึงดูดใจประชาชนให้เดินทางไปเยือน และคิ๊งนักท่องเที่ยวเข้ามาพักอาศัย เมืองประวัติศาสตร์เป็นชุมทรัพย์และทรัพย์สินที่มีค่าทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศถ้าไม่มีการวางแผนงานที่ดีและปรับปรุงยุทธวิธีให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป ย่อมประสบชะตากรรม เช่น ประวัติศาสตร์

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุดมพันธ์ พิชญประเสริฐ และคณะ (2541,น.73) ได้ศึกษาบทบาทขององค์กรทางวัฒนธรรมในการพัฒนาวัฒนธรรมไทยตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศปัจจุบันพบว่า องค์กรทางวัฒนธรรมไทยผู้เกี่ยวข้อง ปรกวดการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านแต่มีปัญหาด้านงบประมาณ ขาดความร่วมมือจากรัฐ แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมไทยควรมีการวางแผนร่วมกัน กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในแต่ละองค์กรให้ชัดเจน กำหนดนโยบายให้เป็นทิศทางเดียวกัน มีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิก ทำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาประยุกต์ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศปัจจุบัน องค์กรทางวัฒนธรรมมีการจัดระบบทำงานทางวัฒนธรรม ควรมีการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร มีการทำงานเพื่อวัฒนธรรมโดยการอนุรักษ์ ส่งเสริมพัฒนาเผยแพร่วัฒนธรรม สืบสานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมพื้นบ้าน

วสันต์ ชิวสารณ์ (2542,น.188) ได้ศึกษาบทบาทขององค์กรทางวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมไทยในยุคเทคโนโลยี สารสนเทศผลการวิจัยพบว่า

บทบาทขององค์กรทางวัฒนธรรมภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมไทย ด้านการส่งเสริมพัฒนาวัฒนธรรมไทยได้ยึดถือนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และนโยบายของต้นสังกัด เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ขอบเขตการดำเนินงานพัฒนาวัฒนธรรมไทยมี ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ระดับชาติ และขยายขอบเขตไปสู่นานาชาติ ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอื่นเข้าร่วมงานพัฒนาวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่ นักวิชาการจนถึงประชาชนในท้องถิ่น การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินการโดยใช้สิ่งพิมพ์การประชุมสัมมนา การอบรม ส่วนการเผยแพร่ทางวิทยุ โทรทัศน์ ดำเนินการโดยภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่

ด้านการฟื้นฟู อนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมไทย มีการดำเนินงานฟื้นฟู วัฒนธรรมในระดับพื้นบ้าน ท้องถิ่นภูมิภาคและระดับชาติ การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ การสืบทอดวัฒนธรรม องค์กรได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี

ท้องถิ่น และของไทยโบราณ วิธีการสืบทอดวัฒนธรรมไทยได้ดำเนินการโดยการเผยแพร่ทาง
สื่อมวลชน ส่วนการอนุรักษ์ศิลปกรรมที่มีคุณค่า เป็นผลงานศิลปกรรม และการรวบรวมอนุรักษ์
ในรูปแบบของเอกสารและรูปแบบอื่นๆ

กองนโยบายและแผนวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้
ประเมินผลโครงการสืบสานวัฒนธรรมไทย ปี 2538 (2538 : บทคัดย่อ) เพื่อประเมินความ
สอดคล้องและความครอบคลุมของกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมตามกรอบการดำเนินโครงการ ฯ
และประเมินผลผลิตของโครงการในด้านการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และเจตคติของ
กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นเยาวชนและประชาชนทั่วไป และหน่วยงานหรือองค์กรเครือข่ายการสืบสาน
วัฒนธรรมไทย ผลการประเมินพบว่า 1) ด้านกระบวนการ มีหน่วยงานหรือองค์กรเครือข่ายการ
สืบสานวัฒนธรรมไทยจำนวนมากที่สุด คือ โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมด้านศิลปะและ
สถาปัตยกรรมท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ จัดได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย
ส่วนใหญ่ และสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดที่กำหนดไว้ 2) ด้านผลผลิต กลุ่มเป้าหมายส่วน
ใหญ่รับรู้เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมตามขอบข่ายเนื้อหาทางวัฒนธรรม ที่สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติกำหนด และมีเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย 3) ด้านปัญหาอุปสรรค มีปัญหา
ด้านงบประมาณ คือ ขาดแคลนงบประมาณ การจัดสรรล่าช้า และไม่ชัดเจนด้านบุคลากรขาด
แคลน ด้านเครื่องมืออุปกรณ์การผลิตสื่อขาดแคลนและไม่ทันสมัย ด้านอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ
และด้านระบบการบริหารจัดการมีความล่าช้า

จรัส สุวรรณมาลา (2539,บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาตำบล และองค์การบริหาร
ส่วนตำบล : ศึกษาภาพและทางเลือกสู่อนาคต ยังบ่งชี้ให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มี
โครงสร้างคล้ายกับสภาตำบล คือมีสภา อบต. ที่ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้ง
โดยตรง (หมู่บ้านละ 2 คน) และสมาชิกโดยตำแหน่ง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล)
แต่ในกรณีของ อบต. นั้นมีการแบ่ง “ฝ่ายบริหาร” กับ “ฝ่ายนิติบัญญัติ” ออกจากกันฝ่ายบริหารนั้น
เรียกว่า “คณะกรรมการบริหาร อบต.” ประกอบด้วยคณะบุคคลไม่เกิน 7 คน คือ กำนัน (เป็น
ประธานโดยตำแหน่ง) ผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน สมาชิกจากการเลือกตั้งไม่เกิน ๓ คน สำหรับฝ่าย
“นิติบัญญัติ” นั้น คือสมาชิกสภา อบต. ที่เหลือทั้งหมด

ในส่วนของ “ระบบราชการ” นั้น กฎหมายกำหนดให้ อบต. ต่างๆ กำหนดโครงสร้าง
องค์การของตนเองได้ตามความเหมาะสม โดยอาจแบ่งส่วนงานออกเป็นสำนักงานปลัด อบต. และ
ส่วนงานอื่นๆ (เช่น งานรักษาความสะอาด งานโยธา ฯลฯ เป็นต้น) และให้ อบต. มีพนักงานส่วน

ตำบลเป็นของตนเอง พร้อมทั้งให้ขีมนักวิชาการจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อไปปฏิบัติงานในท้องถิ่น ได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นนี้ อบต. ต่างๆ มีส่วนงานย่อยเพียงหน่วยเดียว เท่านั้นคือ สำนักงานปลัด อบต. และมีลูกจ้างชั่วคราวจำนวนหนึ่ง (ประมาณ 1-5 คน) เนื่องจากยังไม่มียกยกรรรมมากนัก

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าโครงสร้างการบริหารของสภาตำบล และ อบต. ในระยะเริ่มต้นนี้ยังไม่ซับซ้อนและมีความยืดหยุ่นสูงพอสมควร อีกทั้งยังมีโอกาสที่จะระดมทรัพยากรบุคคลภายนอก เข้ามาร่วมงานได้อย่างกว้างขวาง หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง ก็จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงได้

ในประเด็นของระบบงาน ผู้ศึกษาได้แยกการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

(1) ระบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ผลการศึกษาบ่งชี้ว่า กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางการวางแผน และระเบียบว่าด้วยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของตำบล พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือการวางแผนและการปฏิบัติงานไว้ เพื่อให้ตำบลถือเป็นแนวทางปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว

อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามบุคลากรระดับตำบล ปรากฏว่าผู้ปฏิบัติงานระดับล่างยังไม่ได้ศึกษาระเบียบและคู่มือต่างๆ อย่างจริงจังแต่อย่างใด สมาชิก ๑ ส่วนใหญ่ยังไม่เคยเห็นระเบียบ ๑ และ คู่มือดังกล่าวมาก่อน ทั้งนี้เพราะตำบลได้รับแจกเอกสารเกี่ยวกับระเบียบและคู่มือการปฏิบัติงานจำนวนน้อยมาก ทางตำบลก็ได้รับเอกสารไม่ครบ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ การที่ตำบลยังมีได้เริ่มทำการวางแผนพัฒนาตำบลระยะยาว (5 ปี) ดังนั้น จึงยังไม่ได้มีโอกาสใช้คู่มือการวางแผนฯ ที่กรมการปกครองแจ้งให้แต่อย่างใด

สำหรับระบบการจัดทำงบประมาณนั้น ตำบลต่าง ๆ ได้มีโอกาสใช้ระเบียบ ๑ ว่าด้วยการจัดทำงบประมาณของสภาตำบล และระเบียบ ๑ ว่าด้วยการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล แล้วในการจัดทำงบประมาณปี 2538 และ 2539 ที่ผ่านมา จากการสอบถามบุคลากรระดับตำบล ปลัดอำเภอ ผู้รับผิดชอบกิจกรรมของสภาตำบล และผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น (ระดับจังหวัด) ปรากฏว่า ตำบลต่าง ๆ ยังไม่สามารถจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของตนเองให้สมบูรณ์ได้ทั้งนี้เพราะตำบลยังมีปัญหาในการประมาณการรายได้ และรายจ่ายของตนเองอยู่มาก ทั้งนี้เพราะระบบรายได้จากเงินอุดหนุนและรายได้จากส่วนแบ่งภาษีที่จัดสรรให้แก่ตำบลต่างๆ ยังไม่มีระบบที่แน่นอน ในด้านรายจ่ายก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยในบางประเด็น ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

(2) ระบบการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

พบว่าระบบการประสานงานระหว่างตำบลกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งเป็นพันธมิตรต่างๆ ยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน แม้ว่าจะได้มีการวางระบบการวางแผน กนภ. ไว้แล้วและหน่วยราชการต่างๆ ได้ใช้ระบบดังกล่าวในการประสานโครงการกับตำบลมาระยะหนึ่งแล้ว แต่เมื่อมีการใช้ พรบ. ใหม่ มีการปรับยกฐานะตำบลขึ้นเป็น อบต. แล้ว ทั้งตำบลและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องต่างก็ไม่แน่ใจว่าจะนำหลักการของระบบ กนภ. มาใช้ต่อไปหรือไม่อย่างไร

ข้าราชการของส่วนราชการสังกัดกระทรวงหลักต่างๆ (เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สาธารณสุข เกษตร กรมโยธาธิการ เป็นต้น) ส่วนใหญ่ระบุว่าตนไม่เคยได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของ อบต. และสภาตำบลตาม พรบ. ใหม่และไม่ทราบว่าได้มีไม่ได้ประสานหรือชี้แจงให้ทราบอย่างจริงจังแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ในการประสานแผน โครงการหรือขอความร่วมมือกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรม หรือขอสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากหน่วยราชการ และรัฐวิสาหกิจนั้น ยังไม่แน่ใจว่าจะไปประสานงานกับหน่วยงานเหล่านี้หรือไม่อย่างไรสภาตำบล และ อบต. บางแห่งได้เริ่มไปขอความช่วยเหลือจากหน่วยราชการระดับอำเภอ และจังหวัด โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว บ้างก็ทำเรื่องขีมือตัวข้าราชการมาช่วยงานของตำบลโดยผ่านนายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่ก็ได้ได้รับความช่วยเหลือ แต่บางกรณีก็ไม่ได้รับความช่วยเหลือ สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยเคยได้พยายามประสานแผนงาน และโครงการกับส่วนราชการต่างๆ แต่ไม่ได้รับความร่วมมือด้วยเหตุผลหลายประการ เมื่อประกอบกับความยุ่งยากในการเดินทาง การขาดระบบสื่อสารที่ดี และการขาดความต่อเนื่องของนโยบาย และบุคลากรของหน่วยราชการระดับอำเภอและจังหวัด ทำให้ตำบลเหล่านี้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประสานงาน (คิดว่าไม่ได้ผล) ในที่สุดก็เลิกพยายามติดต่อประสานงานไป และจำกัดบทบาทของตำบลอยู่เฉพาะเรื่องที่ตำบลสามารถทำได้เองเท่านั้น

นอกจากนี้ในเรื่องของความรู้ในบทบาทของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยเรื่องนี้พบว่า

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ค่อนข้างจำกัดส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ป.4 - ป.3 ยังขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงาน อีกทั้งยังไม่ทราบแน่ชัดว่าตนเองมีบทบาทและอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง ในขณะที่เดียวกันลูกจ้างสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับ ปวช. ปวศ. ซึ่งความรู้เพียงพอที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้ดีพอสมควร

การฝึกอบรมสมาชิกสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในช่วงที่ผ่านมาได้ช่วยให้สมาชิกฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กศต. อบต. รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานได้ระดับหนึ่ง แต่สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริงและยังต้องการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มเติม

ลือชา วรรัตน์ และคณะ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยพบว่า

การใช้ประโยชน์จากเอกสารแนวทางการปฏิบัติงานของสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2538 จัดทำโดยกองราชการส่วนตำบล กรมการปกครองซึ่งเป็นเอกสารที่ทางราชการแจกจ่ายไปทุกจังหวัด อำเภอ และตำบลเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของ อบต. และสภาตำบล ก็พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของทางราชการเองก็ไม่ค่อยได้ใช้ศึกษา หากความเข้าใจบ่อนักจะใช้เมื่อมีปัญหาที่ไม่สามารถหาคำตอบได้จึงจะมาค้นหาสำหรับในส่วนสภาตำบล และ อบต. เองก็ปรากฏว่า หนังสือทั้งสองเล่มดังกล่าวก็มีสมาชิก อบต. และหรือสภาตำบลใช้ประโยชน์น้อยเพราะเล่มหนา อ่านยาก มีบางคนบอกว่าไม่เคยเห็นไม่เคยรู้จักหนังสือทั้งสองเล่ม ทั้งไม่ทราบว่าหนังสือสองเล่มนี้ที่ที่การของสภาตำบลหรือ อบต. ด้วยซ้ำและเมื่อคำนึงถึงความรู้ความเข้าใจที่ค่อนข้างดีและถูกต้องของสมาชิก อบต. และประชาชนตามถึงแหล่งที่มาของความรู้ความเข้าใจดังกล่าว ก็ได้รับคำตอบว่าส่วนใหญ่ได้ฟังได้ยินมาจากเจ้าหน้าที่ราชการที่เรียกประชุมชี้แจงหรือ บอกกล่าวในที่ประชุมประจำเดือนของอำเภอ (สำหรับกรณีที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอยู่แล้ว) แต่ส่วนหนึ่งโดยเฉพาะจากจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดสุโขทัย ได้ให้ข้อมูลน่าสนใจว่า ได้ติดตามข่าวคราวทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และสื่อมวลชนอื่นด้วย โดยเฉพาะรายการอภิปรายหรือสนทนาทางการเมืองที่จัดโดยสถานีโทรทัศน์บางช่องได้ให้ความรู้และแง่มุมต่างๆ ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและสนใจติดตามข่าวสารบ้านเมืองมากขึ้น

อย่างไรก็ดี เมื่อถามถึงความรู้ความเข้าใจโดยละเอียดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่หลัก หน้าที่รองของ อบต. ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเกือบทั้งหมดของคำตอบทั้งที่ได้จากเจ้าหน้าที่รัฐ จากสมาชิก อบต. หรือจากประชาชน ล้วนแต่ยังไม่เคยทราบว่าหน้าที่โดยละเอียดเช่นไรบ้าง ดังนั้นการกำหนดและการวินิจฉัยปัญหาของชุมชน ซึ่งจะต้องนำมาวางแผนแก้ไข รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของแต่ละแห่งจึงเป็นเพียงส่วนเดียวของงานในหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เท่านั้น โดยยังคงให้ความสนใจวนเวียนอยู่เพียงเรื่องการพัฒนาถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา หรือนำอุปโภค บริโภค ตลอดจนเรื่องแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรและเรื่องของการประกอบ

อาชีพหารายได้เพิ่มทั้งสิ้น ปัญหาของชุมชนที่อยู่ในจิตสำนึกของผู้ตอบคำถามยังไม่ครอบคลุมถึง เรื่องการป้องกันและระงับโรคติดต่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การส่งเสริมพัฒนาเด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ หรือแม้แต่ หน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเป็นหน้าที่หลัก 5 ประการ ใน 8 ประการที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติ ก็ไม่ปรากฏว่าเคยอยู่ในความคิดคำนึงของผู้ให้คำตอบทุกกลุ่มแต่อย่างใด ต่อเมื่อได้ถามถึงความตระหนักในปัญหาเหล่านี้จึงได้ตอบจาก กำนันและผู้ใหญ่บ้านบางคนที่ยอมรับว่ามีปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวอยู่ในชุมชน ส่วนในหมู่สมาชิก อบต. นั้น ที่ให้ความสนใจต่อปัญหาเหล่านี้ได้แก่ สมาชิกที่เป็นหญิงจากทุก อบต. จึงอาจเป็นไปได้ว่า เนื่องจากกรอบแนวคิดในการพัฒนาประเทศ ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมามุ่งเน้นไปในการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและทางวัตถุเป็นส่วนใหญ่ประการหนึ่ง และอีกประการ หนึ่งอาจเป็นเพราะสตรียังมีส่วนร่วม และบทบาทน้อยในการร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการวางแผน แก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนในระดับตำบล หมู่บ้าน ลักษณะกลุ่มปัญหาทั้ง 5 กลุ่ม อันเป็นเรื่องที่มัก ได้รับความสนใจและสังคมนอบบทบาทให้สตรีเป็นผู้ดูแลตัดสินใจเป็นส่วนใหญ่ จึงขาดหายไป จากแผนการพัฒนาชนบทในกรอบของการทำงานโดยกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และสภาตำบลที่ ผ่านมาและติดตามมาเป็นความรู้ตึกนิกคิขของสมาชิก อบต. ด้วยในปัจจุบัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวยังได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

(1) ประชาชนที่เป็นผู้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโดยตรงและมากที่สุดนั้น ส่วน ใหญ่มีความตื่นตัวและยินดีรับการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ในทางที่ดีและพึงพอใจเป็นอย่างมาก กลุ่มที่ ได้รับผลกระทบ และอาจเสียผลประโยชน์หรืออำนาจลงบ้าง และคาดว่าจะมีปฏิกิริยาในทางลบ ต่อการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่างๆ ก็ไม่ปรากฏว่ามีปฏิกิริยาดังกล่าว ตรงกัน ข้ามกลับมีความกระตือรือร้นแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการและ แนวทางการพัฒนาชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าตามหลักการแล้วคณะทำงาน สนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชุมชนระดับตำบล (คปค.) ในการวางแผนดำเนินงาน คณะกรรมการต้องมีข้อมูลและดำเนินการ ที่สอดคล้องกับแผนของตำบล แต่ในสภาพที่เกิดขึ้นจริง คปค. ไม่ได้ทำกรอบงานตำบลเอง ยัง อาศัยกรอบของอำเภอ หรือจังหวัดมาใช้ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามบัญชีโครงการ ซึ่งคณะกรรมการ พัฒนาอำเภอจะนำไปแนะนำองค์กรระดับตำบลในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนต่อไป

8. ข้อมูลทางวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดหนองบัวลำภู

- 1) วัดศรีคูเมือง เดิมเป็นวัดโบราณที่สร้างในสมัยที่ดินแดนแถบนี้เป็นของชาติขอม ละว้าและลาว มีซากอุโบสถเก่าแก่ มีใบเสมาเป็นหินภูเขา ปูนียวัดอุมีพระพุทธรูปอยู่ในสกุล เรียกว่า “หลวงพ่อพระไชยเชษฐา” สร้างประมาณปี พ.ศ. 2106
- 2) วัดมหาชัย สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2440 โดยพระอาจารย์แสง รัชมณีโร เดิมเรียกว่า วัดมหาเจดีย์ เพาะที่ดินที่ตั้งวัดมีเจดีย์เป็นสัญลักษณ์ ต่อมาเปลี่ยนเป็นวัดมหาชัยสันนิษฐานว่า ในอดีตชื่อว่า วัดมหาธาตุโครยภูมิ มหาธาตุซึ่งปัจจุบันเหลือแต่เพียงกองดินขนาดใหญ่อยู่เยื้องกับอุโบสถของวัด เป็นที่บรรจุอัฐิธาตุของเจ้าปางคำ เจ้าปางคำ และเจ้าแท่นคำ อดีตเจ้าเมืองนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน
- 3) วัดโพธิ์ชัยสมตะอาด สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2310 เดิมชื่อวัด พระเรืองชัยสมตะอาด เรียกตามชื่อพระประธานในอุโบสถ ตั้งอยู่บ้านจิก หมู่ที่ 3 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 4) วัดหายโศกบ้านลำภู เดิมชื่อ วัดพระราชศรีสุมงคลหายโศก ซึ่งมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ชื่อพระราชศรีสุมงคล เป็นพระประธานในอุโบสถ และเป็นประธานในพิธีค้ำน้ำพระพิพัฒน์สัตยา และค้ำน้ำสาบานของชาวเมืองนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน ตั้งอยู่ที่ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 5) วัดธาตุหาญเทาว์ สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2328 เคยเป็นวัดร้าง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2406 พระมหาสุตัน สุตาโฆ ได้บูรณะขึ้นใหม่มีปูชนียสถานที่สำคัญคือ พระธาตุเจดีย์รูปแปดเหลี่ยม สันนิษฐานว่าข้างในบรรจุอัฐิธาตุของพระอรหันต์ ตั้งอยู่ตำบลบ้านขาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 6) เจดีย์โบราณ และซากอุโบสถโบราณวัดพระธาตุเมืองพิณ สร้างเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2462 ตั้งอยู่ที่บ้านโนนธาตุ หมู่ที่ 7 ตำบลฝั่งแดง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 7) รอยพระบาทและกลุ่มเสมาหินในสมัยขอม วัดสันติธรรมบรรพต สร้างเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2511 ตั้งอยู่ที่บ้านภูน้อย อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 8) วัดป่าโนนคำวิเวก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2470 ภายในวัดมีซากวัดอุโบสถ และเจดีย์อีก 3 องค์ ตั้งอยู่ที่บึงทุ่งสว่าง ตำบลค่าน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู
- 9) วัดถ้ำสุวรรณคูหา เดิมเป็นวัดร้าง ตามหลักศิลาจารึกหน้าถ้ำกล่าวไว้ว่า สร้างเมื่อ พ.ศ. 2106 โดยพระไชยเชษฐาธิราช ตั้งอยู่ที่บ้านคูหาพัฒนา ตำบลนาสี อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

10) วัดป่าสามัคคีศิระวัฒนาราม (กุศโพนทัน) เป็นวัดเก่าแก่มาแต่โบราณสันนิษฐานว่า คงจะสร้างสมัยเดียวกับเมืองนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน มีพื้นที่ป่าสมบูรณ์มาก เป็นสวนสมุนไพรที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งอยู่ที่บ้านโนนบก ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมืองจังหวัดหนองบัวลำภู

11) วัดบ้านสมสนุก ประวัติน่าประหลาดหลักฐานชัดเจน มีซากโบราณสถานก่อด้วยอิฐ มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซึ่งเหลืออยู่เพียงส่วนฐานราก มีหลักฐานน่าจะเคยเป็นศาสนสถานมาตั้งแต่ช่วงพุทธศตวรรษที่ 16-18 และต่อมาได้มีการสร้างติม หรือโบสถ์ในสมัยล้านช้าง คือ ช่วงพุทธศตวรรษที่ 23-24 ตั้งอยู่ที่บ้านสมสนุก ตำบลนาออก อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

แหล่งโบราณคดี

1) แหล่งโบราณคดีโนนพร้าวลักษณะของโบราณสถาน มีลักษณะเป็นเนินดินขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 150 เมตร สูงประมาณ 2 เมตร จากที่ราบโดยรอบพลหลักฐานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ทวารวดีและล้านช้าง มีอายุประมาณ 2,500 ปีมาแล้ว และโบราณวัตถุวัฒนธรรมล้านช้างประมาณพุทธศตวรรษที่ 23-24 ตั้งอยู่ที่บ้านกุดคอกเมย ตำบลกุดคู อำเภอนอนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

2) แหล่งโบราณคดีโนนคอนกลาง (โนนปากกล้วย) ประวัติน่าประหลาด นายวิลเลียม ไซฟเฟลเลอร์ขออนุญาตกรมศิลปากรขุดค้นเมื่อ พ.ศ. 2517 หน่วยศิลปากรที่ 7 ขอนแก่น ขุดค้นเมื่อ พ.ศ. 2536 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 7 ขอนแก่น ร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู สํารวจเมื่อ พ.ศ. 2540 ลักษณะของโบราณสถานเป็นเนินดินขนาด 155 X 200 เมตร สูงประมาณ 2-3 เมตร จากที่ราบโดยรอบ พบหลักฐานต่อเนื่องตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ทวารวดีและล้านช้าง อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 23-24 ตั้งอยู่ที่บ้านกุดกว้างสร้อย ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนอนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

3) แหล่งโบราณคดี ถ้ำเสือคอก โครงการโบราณคดีประเทศไทย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) สํารวจเมื่อ พ.ศ. 2528 ลักษณะทางโบราณคดี ภาพเขียนสีเป็นลายเส้นและภาพมือ รวมทั้งภาพสลักเป็นภาพลายเส้น สันนิษฐานว่าเขียนและสลักขึ้นในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ที่บ้านวังมน ตำบลโคกม่วง อำเภอนอนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

4) แหล่งโบราณคดี ถ้ำจันโค ตั้งอยู่ที่บ้านวังมน โครงการโบราณคดีประเทศไทย

(ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ตำรวจเมื่อ พ.ศ. 2528 ลักษณะทางโบราณคดีมีลักษณะเป็นก้อนหินรูปทรงสามเหลี่ยมที่มีภาพเขียนสีบนพื้นผิวหิน ลักษณะปลีกล้วยภาพเขียนสี คิ้วสีแดงแบบเงาที่ขยับเป็นภาพคล้ายหมี่ และภาพคันข้าวสันนิษฐานว่าเขียนขึ้นสมัยก่อนประวัติศาสตร์

5) แหล่งโบราณ ถ้ำพลานไฮ คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากรสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2513 ลักษณะทางโบราณสถาน เพิงหินที่มีภาพเขียนผนังหิน จำนวน 3 จุด ลักษณะปลีกล้วย ภาพเขียนสีเป็นภาพ มือทาบ และภาพปลายเส้น สันนิษฐานว่าเขียนขึ้นในสมัยก่อนประวัติศาสตร์

6) แหล่งโบราณคดี ถ้ำอาจารย์ติม คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากรสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2512 สำนักงานโบราณคดี และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 7 ขอนแก่นสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2540 ลักษณะทางโบราณสถาน เป็นเพิงหินริมหน้าผาที่มีภาพเขียนสีบนผนังหิน ลักษณะปลีกล้วย ภาพเขียนสีแบบลายเส้น โครงร่างภายนอก เป็นภาพคล้ายคนและภาพคล้ายปลา สันนิษฐานว่าเขียนขึ้นในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ที่วัดพระพุทธรบาทภูเก้าเขาศิริวงกต บ้านคงบาก ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

7) แหล่งโบราณคดี ถ้ำมีม กองโบราณคดี กรมศิลปากร ร่วมกับมหาวิทยาลัยฮาวายสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2512 ลักษณะทางโบราณสถาน เป็นถ้ำลึกประมาณ 4 เมตร ปากถ้ำกว้าง 8 เมตร ตรงเพดานถ้ำ มีภาพเขียนสีและภาพสลักปะปนกัน ลักษณะปลีกล้วย ภาพเขียนและภาพสลักดังกล่าวเป็นภาพลายเส้น และภาพรูปทรงเลขาคณิตสันนิษฐานว่าเขียนขึ้นในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ที่ วัดพระพุทธรบาทภูเก้า เขาศิริวงกต บ้านคงบาก ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ประติมากรรมและสถาปัตยกรรม

1) พระปางมารวิชัย พระพุทธรูปปางมารวิชัยพระประธานในห้องทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นพระพุทธรูปศิลปะล้านช้างหล่อด้วยทองสำริด ซึ่งนายบำเพ็ญ ณ อุบลข้าราชการบ้านนาญ สำนักงานอัยการพิเศษ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดยโสธร นำมามอบให้จังหวัดหนองบัวลำภู ในนามทายาทลูกหลาน " พระวอ พระคา "

2) พระบางวัดมหาชัย เป็นพระพุทธรูปปางห้ามญาติ จำนวน 1 คู่ หล่อด้วยทองสีคอกบวม มีอักษรจารึกอยู่พื้นฐานเป็นภาษาขอม หรือที่ชาวเมืองเรียกกันว่า "อักษรธรรม" สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2366 วันศุกร์ แรม 15 ค่ำ เดือนยี่ ปีมะแม สัมฤทธิศก เก็บรักษาอยู่ที่วัดมหาชัย หมู่ที่ 3 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

3) พระราชศรีสุมังค์หายโศก สร้างประมาณปี พ.ศ. 2106 เป็นพระพุทธรูปที่สร้างรุ่นเดียวกันกับ พระไชยเชษฐา วัดถ้ำสุวรรณคูหา และวัดศรีภูมเมือง ประดิษฐานที่อุโบสถวัดหายโศก บ้านลำภู ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

4) พระไชยเชษฐา วัดถ้ำสุวรรณคูหาเป็นพระพุทธรูปศิลปะล้านช้าง สร้างโดยพระไชยเชษฐาธิราช ประมาณปี พ.ศ. 2106 ประดิษฐานที่วัดถ้ำสุวรรณคูหาบ้านคูหาพัฒนา หมู่ 7 ตำบลนาดี อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

5) พระไชยเชษฐา วัดศรีภูมเมือง เป็นพระพุทธรูปศิลปะล้านช้าง ประดิษฐานในพระธาตุที่มีศิลปะคล้ายกับพระธาตุศรีสองรัก จังหวัดเลย สันนิษฐานว่าพระไชยเชษฐาธิราชทรงสร้างไว้รุ่นเดียวกันกับพระไชยเชษฐา วัดถ้ำสุวรรณคูหา ประดิษฐานที่วัดศรีภูมเมือง ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

6) เสาหินวัดถ้ำสุวรรณคูหา มีจำนวน 3 หลัก ตั้งอยู่ที่วัดถ้ำสุวรรณคูหา บ้านคูหาพัฒนา หมู่ 7 อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

7) เสาหินวัดศรีภูมเมือง ตั้งอยู่รายรอบซากเทวสถานวัดศรีภูมเมืองวัดศรีภูมเมือง ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

8) กลุ่มเสมาหินวัดภูน้อย วัดสันติธรรมบรรพต มีทั้งหมด 8 กลุ่ม วางไว้ทั้ง 8 ทิศ แต่ละกลุ่มมีเสมาหิน จำนวน 4 ใบ บางใบมีจารึก บางใบมีการแกะสลักเป็นรูปพระโพธิสัตว์ และรูปคล้ายชอกเจดีย์ ใบที่พิเศษที่สุด คือ มีรูปลูกศร 4-5 ดอก สันนิษฐานว่ากลุ่มเสมาหินเหล่านี้ ฝังอยู่รายรอบเทวสถานของขอมเหมือนกับเสมาหินวัดศรีภูมเมือง ตั้งอยู่ที่วัดสันติธรรมบรรพต ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

9) พระพุทธรูปปูนเงินบุทองและพระพุทธรูปบรรจุพระนิมิต อยู่ที่วัดถ้ำกลองเพล ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

10) สิมวัดเจริญทรงธรรมไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าสร้างในสมัยใดองค์ประกอบทางโบราณคดี คือ สิมสร้างด้วยไม้ทั้งหลัง มีลักษณะสำคัญคือ เป็นสิมไม้รูปทรงกะทกรัด ขนาดกว้างยาวไล่เลี่ยกัน ผนังตีฝาไม้กระดาน ฐานของสิมก่อด้วยอิฐฉาบปูน มีเสาไม้แก่น จำนวน 12 ต้น สูงประมาณ 12 เมตร หลังคา ทรงสูงโปร่ง มีการแกะสลักไม้ทั้งบนหลังคา หน้าจั่ว และมีการแกะสลักรูปพญาคูหาด้วยไม้ขนาดกว้าง 1 เมตร ยาว 1 เมตร มีอยู่เพียงแหล่งเดียวในจังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งอยู่ที่บ้านคอนปอ ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

11) หอไตรวัดมหาชัย เป็นเรือนไม้ยกพื้นสูงกั้นฝา มีระเบียบ และลูกกรงกั้นรอบๆ หลังคา มุงด้วยเป็นไม้ เป็นสิ่งก่อสร้างสำหรับเก็บรักษาพระไตรปิฎก กัมภีร์ใบลานหรือหนังสือเอกสาร ธรรมะต่างๆ

12) อาคารพิพิธภัณฑ์อัฐบริวารหลวงปู่ขาว อนาลโย สร้างด้วยหินแกรนิตที่มีรูปทรง สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ตั้งอยู่ที่วัดถ้ำกลองเพล ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน

1) งานปั้นหม้อ ตั้งอยู่ที่บ้านโค้งสวรรค์ ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

2) งานแกะสลักบานประตูและหน้าต่าง เป็นศิลปะงานช่างของช่างศิลป์บ้านฝางแดง ตำบล ฝางแดง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

3) เครื่องจักสาน มีหลายประเภทตามลักษณะการใช้สอยส่วนมากที่นิยมทำกันในท้องถิ่น คือ กระจิบข้างไม้ไผ่ กระจิบข้าวคันกล้า หวด หวดมวย กระจังฝักข้าวไซ่ ตุ่ม ตะแกรง กระจัง จ่อ ตะกร้า กู สาดกะลา ฝาเรือน ตะกร้าสานด้วยไม้ไผ่สำหรับใส่พันธุ์ข้าว หลังคา เกวียน สุ่ม กระจโท มีทำกันในหลายแห่ง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ทำจากคันกล้า ชุมชนบ้านห้วย สวก-นาฝาย อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นงานหัตถกรรมที่มีความงามจากวิถีชีวิตธรรมชาติและคงทน

ภาษาและวรรณกรรม

1) ภาษา ภาษาพูดหรือภาษาพื้นเมือง เมืองหนองบัวลำภู ใช้ภาษาถิ่นคือ “ภาษาอีสาน” เช่น คำว่า กู เจ้า ฮา เขียม ไปไสมา เฮ็ดหยังนอ ซึ่งเป็นลักษณะรวมกันระหว่างล้านนา กับล้านช้างโดย กลุ่มชาติพันธุ์ของหนองบัวลำภู คือ ลาวพวน ลาวเขียง ลาวล้านช้าง

2) จารึกวัดถ้ำสุวรรณคูหา หลักที่ 1 จารึกนี้มี 2 ด้าน ซึ่งจารึกต่างยุคสมัยกัน ด้านที่ 1 จารึก ด้วยอักษรธรรมอีสาน จำนวน 20 บรรทัดอักษรขอมสวยงาม บอกศักราชที่จารึกคือ จ.ศ. 925 ตรงกับ พ.ศ. 2106 สาระสำคัญของจารึกด้านที่ 1 คือ บอกฤกษ์ยามในการสร้างอย่างละเอียด กล่าวถึงพระนามของพระไชยเชษฐาธิราช ซึ่งมีพระราชศรัทธากลับนาที่คืน สร้างพระพุทธรูป ถวายข้าโอกาส และยังได้กล่าวถึงชื่อบ้านนามเมืองที่อุทิศให้เป็นนาจ้งหันเพื่อเก็บผลประโยชน์ ถวายพระภิกษุและบำรุงวัด ในตอนท้ายได้สาปแช่งผู้ที่ทำลายวัดและถือประโยชน์สงฆ์มาเป็นของตนเอง ส่วนจารึกด้านที่ 2 นั้น จารึกในสมัยพระเจ้าสุมังคลโพธิสัตว์ สาระสำคัญ บอกฤกษ์ยามในการสร้าง กล่าวถึงพระนามของพระเจ้าสุมังคลโพธิสัตว์ได้กลับนาที่คืนให้กับวัดสุวรรณคูหา ใน ตอนท้ายได้สาปแช่งผู้ที่ทำลายวัด และถือประโยชน์สงฆ์มาเป็นของตนเอง

3) จารึกวัดถ้ำสุวรรณคูหา หลักที่ 2 ปัจจุบันเก็บไว้อยู่ที่หน้าพระประธานถ้ำสุวรรณคูหา จารึกด้วยอักษรตัวธรรมอีสาน จำนวน 13 บรรทัด ตัวอักษรชัดเจน มีจารึกด้านเดียว จารึกปีศักราช จ.ศ. 988 ตรงกับ พ.ศ. 2169 สาระสำคัญ กล่าวถึงพระยาสุรเทพเจ้า ว่าได้สร้างไว้เมื่อปี จ.ศ. 988 และได้กล่าวถึงการอุทิศเสถียรถึง 5 ครั้ง ในจำนวนนี้มีขุนนางผู้ใหญ่ถึง 2 ครั้ง คือ แสนนันทสงคราม และเทพอาสา ในตอนท้ายได้กล่าวคำสาปแช่งไว้ด้วย สาระสำคัญของจารึกหลักที่ 2 นี้คือ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2169 พระยาสุรเทพเจ้าเป็นผู้สร้างเขียนด้วยอักษรตัวธรรม 13 บรรทัด มีดวงฤกษ์อยู่ตอนบนเนื้อความ กล่าวถึงพระยาสุรเทพ ได้ อุทิศเสถียร คือข้าพระโยมสงฆ์ทั้งหมด 8 ครอบครัว คืออุทิศให้พระมหาธาตุ 5 ครอบครัวและอุทิศให้แก่คณพระศรีมหาโพธิ์ 3 ครอบครัว ตอนท้ายได้กล่าวสาปแช่งผู้ที่มาขโมยเอาข้าพระ โยมเหล่านี้ไปเป็นทาสส่วนตัวขอให้คนกรกเหมือนพระเทวทัต

4) คำนานสองนางหรือหอสองนาง ที่เห็นกันอยู่ริมหนองบัวในทุกวันนี้ ถือว่าเป็นสถานที่อีกแห่งหนึ่ง ที่เกิดขึ้นมากับเมืองหนองบัวลำภู ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยที่ไม่มีผู้ใดจะลบล้างหรือทำอย่างหนึ่งอย่างใดได้ ชาวเมืองหนองบัวลำภู ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งกับพระวอพระคา

5) วรรณกรรมพื้นบ้าน

- นางชมหอม เป็นวรรณกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่หนองบัวลำภูมา เป็นเวลาหลายชั่วอายุคน แต่เดิมเป็นหนังสือผูกโบราณ เป็นตัวอักษรไทยน้อย หรือเรียกกันว่าอักษรธรรม ใช้อ่านในงานศพของคนตายในเวลากลางคืน

- ท้าวขลุ-นางอ้ว เป็นตำนานพื้นบ้าน วรรณคดีเรื่องนี้เน้นหนักไปในทางข้อสัจย์ต่อความรักเดียว-ใจเดียว และชี้ให้เห็นภัยของกามตัณหา ซึ่งเป็นกิเลสอันแรงกล้า ตลอดจนถึงการเห็นแก่ตัวของแม่ฝ่ายหญิงที่ไม่ชอบท้าวขลุที่ถูกสาวชอบ

- พญาคันคาก หนังสือผูกเรื่องพญาคันคาก เป็นนิทานชาดกที่แฝงคติธรรมไว้อย่างสูง มีความไพเราะและชวนคิดไปได้ไกล มีประโยชน์ทางด้านอักษรศาสตร์ และวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและประวัติศาสตร์ ที่เกี่ยวกับจินตนาการของสังคมชาวอีสานโบราณอีกด้วย

- ท้าวกำกาค่า วรรณกรรมเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการดำรงชีวิตของทางอีสานโบราณไว้มาก ในเรื่องนี้เป็นหนังสือผูก (โบราณ) มีความยาวขนาดกลางมีเค้าโครงเรื่องที่เป็นคดีน่าศึกษา ในตอนท้ายสุดท้าวกำกาค่าก็ถูกรูปทำนองเดียวกับเรื่องสังข์ทอง เาะ กับ รงนาของวรรณคดีภาคกลาง โดยจบด้วยความสุขสมหวังดังปรารถนาและกาค่าน้อยก็ตอบสนองต่อผู้มีบุญคุณแก่ตน

- จำปาสี่ต้น วรรณคดีอีสานเรื่องนี้ จบลงด้วยความสุขสำราญในตอนสุดท้าย ซึ่งลำบากในตอนต้น ตอนกลาง ส่วนตอนสุดท้าย พบความสุขทั้งมวล

แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดหนองบัวลำภู

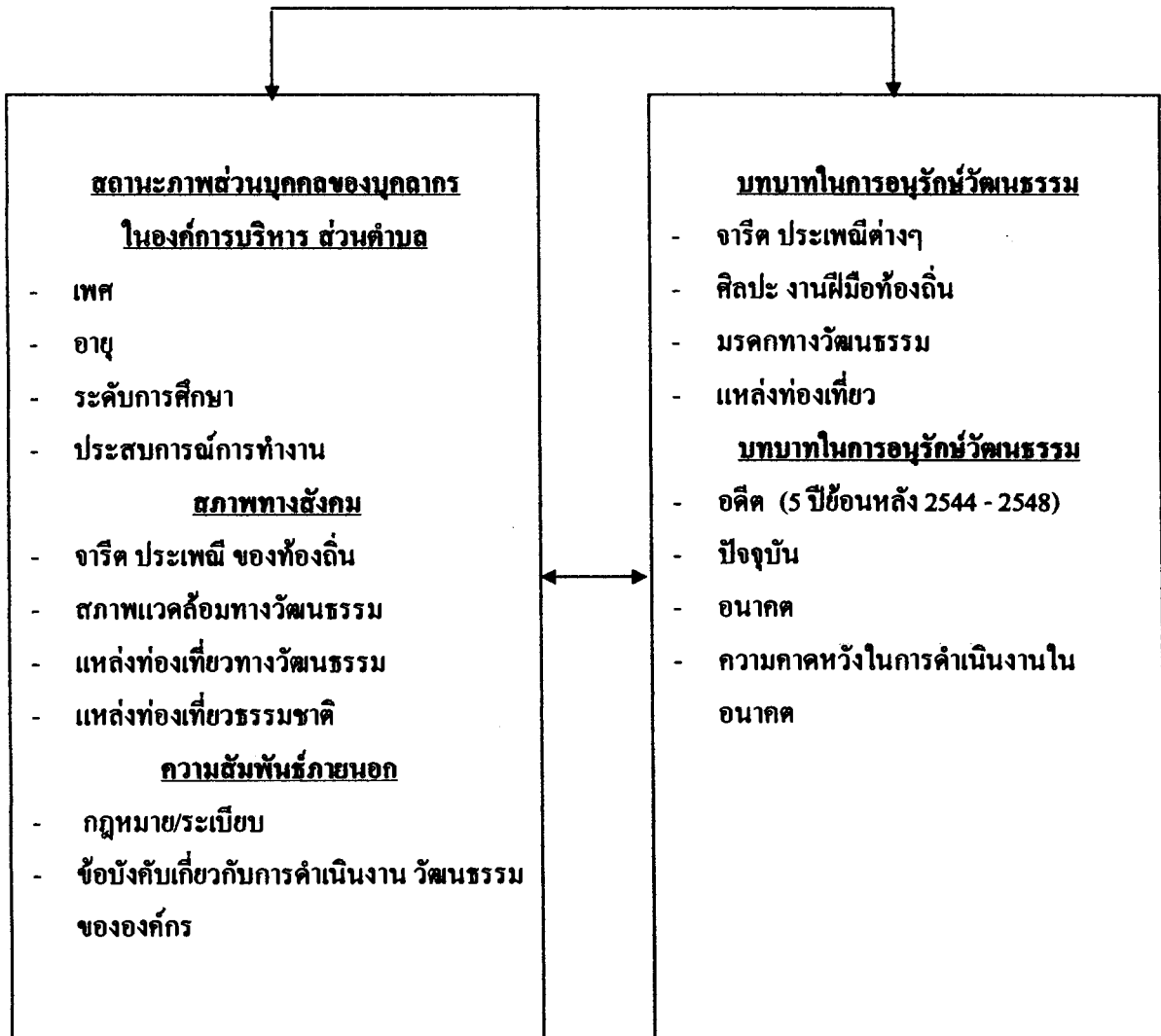
ที่	อำเภอ	แหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่ตั้ง/ระยะทาง
อำเภอเมืองหนองบัวลำภู				
1		น้ำตกเผาไค้	เชิงนิเวศ	ตั้งอยู่ในเขต อบต. โนนทัน อำเภอเมือง บนทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทางหนองบัวลำภู-อุครธานี ออกจากตัวเมืองไปทางจังหวัดอุครธานีประมาณ 3 กิโลเมตร
2		พิพิธภัณฑหอยหิน 150 ล้านปี	โบราณคดี	ตั้งอยู่ อบต. โนนทัน บนทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทางหนองบัวลำภู-อุครธานี ออกจากตัวเมืองประมาณ 10 กิโลเมตร
3		พิพิธภัณฑไค้โนเสาร์	โบราณคดี	เส้นทางเดียวกับ พิพิธภัณฑหอยหิน 150 ล้านปี
4		ภูหินลาดช่อฟ้า	เชิงนิเวศ	ตั้งอยู่ อบต. โนนทัน บนทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทางจากหนองบัวลำภู-อุครธานี ห่างจากตัวเมืองประมาณ 11 กม. เลี้ยวซ้ายทางแยกบ้านห้วยเคื้อ 5 กม.
5		วัดถ้ำกลองเพล (พิพิธภัณฑหลวงปู่ขาว)	ศาสนา	ตั้งอยู่ อบต. โนนทัน บนทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทางหนองบัวลำภู-อุครธานี ออกจากตัวเมืองไปทางอุครธานีประมาณ 13 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร
6		ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช		ตั้งอยู่ที่บริเวณสวนสาธารณะหนองบัวลำภู อยู่หน้าที่ว่าอำเภอเมืองหนองบัวลำภู
7		หมู่บ้านปั้นหม้อ บ้านไค้สุวรรณค์	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ตั้งอยู่ อบต. โนนทัน บนทางหลวงหมายเลข 210 ออกไปทางจังหวัดอุครธานี ประมาณ 17 กิโลเมตร

ที่	อำเภอ	แหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่ตั้ง/ระยะทาง
อำเภอศรีบุญเรือง				
8		ผาเสด็จ	ทางธรรมชาติ	ตั้งอยู่ อบต. หนองกุงแก้ว บนทางหลวงหมายเลข 228 เส้นทางหนองบัวฯ-ศรีบุญเรืองจากตัวเมือง-ศรีบุญเรือง 33 กม. เลี้ยวขวาไป อบต. กุงแก้วประมาณ 30 กม.
9		ผาสามยอด (ภูร้อยถ้ำ)	ธรรมชาติ , โบราณคดี	เส้นทางเดียวกันผาเสด็จ
10		อ่างเก็บน้ำ บ้านสาวเสียน	ธรรมชาติ	ตั้งอยู่ อบต. หนองบัวได้จากตัวจังหวัดหนองบัวลำภู ถึง อบต. หนองบัวได้ประมาณ 33 กม.
โนนสัง				
11		อุทยานแห่งชาติภูเก้า ภูพานคำ	เชิงนิเวศ	ตั้งอยู่ อบต. บ้านค้อ บนทางหลวงหมายเลข 2146 ถึงสามแยกโศกงาน เลี้ยวซ้ายเข้าสู่เส้นทาง บ้านโศกงาน เชื้อนอุบลรัตน์ ระยะทางประมาณ 54 กม.
12		หาดโนนยาว	ธรรมชาติ	ตั้งอยู่ อบต. บ้านโคกใหญ่ บนทางหลวงหมายเลข 2146 ถึงตัวอำเภอโนนสัง เลี้ยวขวาไป อบต. โคกใหญ่ ประมาณ 60 กม.
13		แหล่งโบราณคดีบ้านกุดกอยเมย	โบราณคดี	ตั้งอยู่ อบต. กุดคู เส้นทางหลวงหนองบัวลำภู-โนนสังทางหลวงหมายเลข 2146 ระยะทางประมาณ 36 กม. ถึงบ้านหนองแวงเลี้ยวซ้ายมือประมาณ 5 กม.
14		แหล่งโบราณคดีในหมู่บ้านกุดกวางสร้อย	โบราณคดี	ตั้งอยู่ อบต. บ้านถิ่น เส้นทางหนองบัวลำภู-โนนสังทางหลวงหมายเลข 2146 ระยะทางประมาณ 32 กม. เลี้ยวขวามือบริเวณบ้านหนองแวงประมาณ 7 กม.

ที่	อำเภอ	แหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่ตั้ง/ระยะทาง
นากลาง				
15		อ่างเก็บน้ำบ้านคงสวรรค์	ธรรมชาติ	ตั้งอยู่ อบต. คงสวรรค์ใช้เส้นทางหนองบัวลำภู-สุวรรณฯ ประมาณ 33 กม. เลี้ยวซ้ายแยกเข้าบ้านบนศรีวิไลที่ตั้งประมาณ 20 กม.
16		สวนเกษตรบ้านมหาชัย	เชิงเกษตรกรรม	ตั้งอยู่สภาพตำบลกุดแห่ เส้นทางหนองบัวลำภู-เลขประมาณ 30 กม. เลี้ยวขวาแยกบ้านหนองบัวคำแสนที่ตั้ง 7 กม.
17		วัดภูน้อย	ศาสนา และ โบราณคดี	ตั้งอยู่เทศบาลนากลาง เส้นทางหนองบัวลำภูเลข ทางหลวงหมายเลข 210 จากจังหวัดประมาณ 29 กม. เลี้ยวซ้ายบ้านภูน้อย ที่ตั้งประมาณ 2 กม.
อำเภอนาวัง				
18		ถ้ำเราวัน	ธรรมชาติและ โบราณคดี	ตั้งอยู่ อบต. วังทอง เส้นทางหนองบัวลำภู-เลข อยู่บนทางหลวงหมายเลข 210 จากตัวจังหวัด ประมาณ 45 กิโลเมตร
19		อ่างเก็บน้ำห้วยผาวัง	ธรรมชาติ	ตั้งอยู่ อบต. วังทอง เส้นทางหนองบัวลำภู-เลขทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทางหนองบัวลำภู-เลข จากจังหวัดประมาณ 42 กม. เลี้ยวซ้าย ประมาณ 3 กม.
20		ถ้ำผาเวียง	ธรรมชาติและ โบราณคดี	ตั้งอยู่ อบต. นาแกบนทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทางหนองบัวลำภู-เลข ก่อนถึงตัวอำเภอนาวังเลี้ยวขวาเข้า อบต. นาแก ประมาณ 9 กม.
21		ถ้ำผาเจาะ	ธรรมชาติ	ตั้งอยู่ อบต. เทพศิรินทร์ บนทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทางหนองบัวลำภู-เลข ก่อนถึงตัวอำเภอนาวัง เลี้ยวซ้ายเข้าทาง อบต. เทพศิรินทร์ที่ตั้งประมาณ 3 กม.

ที่	อำเภอ	แหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่ตั้ง/ระยะทาง
22		ถ้ำสุวรรณคูหา	ธรรมชาติ	ตั้งอยู่บ้านคูหาพัฒนา อ.บด. นาคี บนเส้นทาง หนองบัวลำภู-สุวรรณคูหา ห่างจากตัว จังหวัดประมาณ 63 กิโลเมตร
23		ภูผายา	ธรรมชาติและ โบราณคดี	ตั้งอยู่บ้านนาเจริญ ต.คางมะไฟ บนเส้นทาง หนองบัวลำภู-สุวรรณคูหา ห่างจากตัว จังหวัดประมาณ 80 กิโลเมตร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) ได้ทำการศึกษาแนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหัวข้อนี้จากเอกสารประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ระเบียบกฎหมายรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

2. ศึกษาในภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาข้อมูลตรงจากภาคสนามโดยการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาเป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองบัวลำภู จาก 6 อำเภอ จำนวน 58 ตำบล กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 58 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีจัดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือแบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์แบบสำรวจแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวแทนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ และการผ่านการอบรมในเรื่องการบริหารจัดการองค์กร

ส่วนที่ 2 บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ซึ่งตอบแบบสำรวจโดย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 58 คน ประกอบไปด้วยการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมทั้งประเพณี ภูมิปัญญาและนามธรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม งานฝีมือพื้นบ้าน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

ส่วนที่ 3 บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ซึ่งประกอบไปด้วย การดำรงชีพ ภาษา กีฬา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี ศูนตรียศาสตร์ สังคมเศรษฐกิจและการเมือง

คำถามใช้คำถามแบบปลายปิด ใช้มาตรฐานวัด แบบ Rating Scale ซึ่งออกแบบบนพื้นฐานของ Likert Scale โดยแบ่งคำตอบเป็น 3 ระดับ

คือ มาก ปานกลาง น้อย มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับพฤติกรรม	ค่าคะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

เกณฑ์ของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ กำหนดจากค่าพิสัยช่วงชั้นห่างกันที่ 0.8 กำหนดความถี่ของการดำเนินงานประกอบค่าระดับดังนี้

2.21 – 3.00 หมายถึง ระดับมาก ซึ่งมีระดับความถี่ในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ 8-12 เดือน ในแต่ละปีงบประมาณ

1.41 – 2.20 หมายถึง ระดับปานกลาง ซึ่งมีความถี่ในการปฏิบัติบ่อยๆ 4-7 เดือน ในแต่ละปีงบประมาณ

0.61 – 1.40 หมายถึง น้อย ซึ่งมีความถี่ในการปฏิบัติ 1-4 เดือน หรือเป็นครั้งคราวในแต่ละปีงบประมาณ

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับใช้บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งพัฒนาโอกาสและข้อจำกัดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมและบริบทของชุมชนผู้ให้ข้อมูล

การทดสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการวิจัยฯ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่า เครื่องมือที่สร้างขึ้นนั้นตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่รวมทั้งตรวจสอบ เพื่อจะนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นกับคณะกรรมการบริหารเทศบาล จำนวน 7 แห่ง เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของแบบสำรวจวัดระดับ การวางบทบาทได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7949 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุม และอยู่ในเกณฑ์ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปสอบถามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 58 ราย ซึ่งดำเนินการโดยผู้วิจัยและคณะวิจัยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นผู้ช่วยในการชี้แจงให้มีความเข้าใจตรงกันในประเด็นต่างๆ ของแบบสอบถามรวมทั้งเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลใช้ข้อมูลทางสถิติดังนี้

1. การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของประชากรและความรู้เกี่ยวกับมิติทางวัฒนธรรม
2. ค่าเฉลี่ย / มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) อธิบายค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายค่าการกระจายน้ำหนักของคำตอบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์ และพัฒนาวัฒนธรรม
4. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยการหาค่าและทดสอบ T-Test และวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง โดยกำหนดนัยสำคัญที่ 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของข้อมูลตามขอบข่ายที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษา

นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางแสดงข้อมูลประกอบการพิจารณาและเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยอธิบายความสัมพันธ์ และปรากฏการณ์ ด้วยวิธีการพรรณาวิเคราะห์ (Content Analysis)

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมในจังหวัดหนองบัวลำภู ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 58 คน ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 2 บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองบัวลำภู

ส่วนที่ 3 บทบาทที่คาดหวังในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแหล่งวัฒนธรรมและองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีแหล่งวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและองค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มตัวจำนวน 58 คน เป็นเพศ ชายร้อยละ 96.5 เป็นเพศหญิงร้อยละ 3.4 อายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 3.4 31-40 ปี ร้อยละ 18.9 41-50 ร้อยละ 53.4 51-60 ปี ร้อยละ 18.9 มากกว่า 60 ปี ร้อยละ 3.4 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 84.4 ปริญญาตรี ร้อยละ 13.7 สูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 1.7 สถานภาพการปฏิบัติหน้าที่ ดำรงตำแหน่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 100 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกร้อยละ 10.3 เคยดำรงตำแหน่งนี้มาก่อน ร้อยละ 89.7 เคยดำรงตำแหน่งอื่นๆ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำองค์กรภาครัฐ/เอกชน ร้อยละ 17.2(ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสภาพการปฏิบัติหน้าที่ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ด้านการเมืองและด้านอื่นๆ

จำแนก	จำนวน (คน) N = 58	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	56	96.6
- หญิง	2	3.4
2. อายุ		
- 20-30 ปี	2	3.4
- 31-40 ปี	11	18.9
- 41-50 ปี	31	53.4
- 51-60 ปี	12	20.6
- มากกว่า 61 ปี	2	3.4
3. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	49	84.4
- ปริญญาตรี	8	13.7
- สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.7
4. การปฏิบัติหน้าที่		
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบล	58	100
5. ประสบการณ์ด้านการเมืองและด้านอื่นๆ		
- เป็นนายก อบต. ครั้งแรก	6	10.3
- เป็นนายก อบต. มากกว่า 1 ครั้ง	52	89.7
- เคยดำรงตำแหน่งอื่นๆ เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำองค์กรภาครัฐ/เอกชน อื่นๆ	10	17.2

1.1 ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล แหล่งงบประมาณนอกจากการสนับสนุนจากภาครัฐ รวมทั้งเงื่อนไขในการสนับสนุนของ ศส./ศว.

จากการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นองค์กรขนาดเล็กร้อยละ 100 แหล่งงบประมาณที่ได้รับนอกเหนือจากงบปกติ ได้รับการอุดหนุนเพิ่มเติมจาก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด องค์กรการกุศล บริษัทห้างร้าน และองค์กรเอกชน ต่างๆ ร้อยละ 17.2 มาจากนักการเมืองระดับชาติ ศส./สว. ร้อยละ 39.6 และเงื่อนไขที่ได้รับการสนับสนุนจาก ศส. และ สว. มาจากความสัมพันธ์ในฐานะส่วนบุคคลหรือทายาท ร้อยละ 13.7 มีเงื่อนไขหรือพันธะสัญญาระหว่างกันร้อยละ 5.1 และมีข้อตกลงที่จะเป็นหัวคะแนน เป็นผู้ดำเนินการรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองให้ ศส./สว. ผู้สนับสนุน ร้อยละ 100 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละ ของขนาดองค์กรบริหารส่วนตำบล แหล่งงบประมาณ นอกจากการสนับสนุนของรัฐ และเงื่อนไขการสนับสนุนของ ศส. และสว.

จำแนก	จำนวน (คน) N = 58	ร้อยละ
1. ขนาดขององค์กรบริหารส่วนตำบล		
- เล็ก	58	100
2. แหล่งงบประมาณนอกจากการสนับสนุนภาครัฐ	10	17.2
- ห้างร้าน องค์กรเอกชนต่างๆ	23	39.6
- นักการเมืองระดับชาติ เช่น ศส./ สว.		
3. เงื่อนไขที่ได้รับการสนับสนุนจาก ศส./สว.	8	13.7
- มีความสัมพันธ์ในฐานะส่วนบุคคลหรือทายาท	3	5.1
- มีเงื่อนไขและพันธะสัญญาระหว่างกัน	58	100
- มีข้อตกลงที่จะเป็นหัวคะแนนและเป็นผู้ดำเนินการรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองให้ ศส./สว. ผู้สนับสนุน		

1.2 สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู

ในส่วนของสภาพพื้นที่ทางวัฒนธรรมขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู มีพื้นที่ที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทางธรรมชาติ มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น มีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หรือ เกจิ อาจารย์ ชื่อคัง ร้อยละ 34.4 ไม่เป็นแหล่งวัฒนธรรมที่สำคัญไม่มีแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมหรือทางธรรมชาติ หรือสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หรือเกจิอาจารย์ชื่อคัง ร้อยละ 65.5 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู

จำแนก	จำนวน (คน) N = 58	ร้อยละ
1. มีพื้นที่ที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมทางธรรมชาติ หรือสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น พิพิธภัณฑ์เจดีย์ พระธาตุ หรือเกจิอาจารย์ชื่อดัง	20	34.4
2. ไม่มีพื้นที่ที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น เจดีย์ พระธาตุ หรือเกจิอาจารย์ชื่อดัง	38	65.6
รวม	58	100

1.3 ศักยภาพทางเศรษฐกิจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ในส่วนศักยภาพเศรษฐกิจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล แยกธุรกิจรอบครวักับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชัดเจนไม่เกี่ยวข้องกัน ร้อยละ 100 (ตารางที่ 4.4)

จำแนก	จำนวน (คน) N = 58	ร้อยละ
1. แยกธุรกิจรอบครวักับการบริหารส่วนตำบลอย่างชัดเจนไม่เกี่ยวข้องกัน	58	100
2. เอาธุรกิจรอบครวัมาเกี่ยวพันในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	-	-
รวม	58	100

ส่วนที่ 2 บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอดีต 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2544-2548)

จากการศึกษาพบว่า บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 5 แห่ง 5 ปีย้อนหลังเป็นไปในทิศทางของการส่งเสริม การปฏิบัติสืบทอดตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และขนบธรรมเนียมประเพณีในชีวิตประจำวัน (Tradition in daily life) ซึ่งประกอบด้วย การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันอาสาฬหบูชา วันสำคัญตามความเชื่อ เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ เทศกาลบุญต่างๆ ของท้องถิ่น เช่น บุญบั้งไฟ บุญข้าวจี่ บุญพระเวส บุญข้าสละ บุญข้าวประดับดิน บุญข้าวตาก กรฐินผ้าป่าต่างๆ วันสำคัญทางราชการ เช่น ขึ้นปีใหม่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนมากมีการจัดทำแผนงานโครงการไว้รองรับโดยกำหนดงบประมาณให้กิจกรรมละ 5,000 บาท- 20,000 บาท ตามฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากงานกรฐินผ้าป่า ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจะสนับสนุนด้านงบประมาณตามความจำเป็น

มีการส่งเสริมงานฝีมือชาวบ้าน เพื่อสร้างรายได้ให้ท้องถิ่น โดยใช้วัฒนธรรมเป็นฐาน ซึ่งงานฝีมือที่ว่ามี เป็นภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น เช่น หัตถกรรมพื้นบ้าน การทอผ้า เครื่องจักรสาน เครื่องปั้นดินเผาต่างๆ การส่งเสริมงานฝีมือชาวบ้านไม่ได้ดำเนินการทั้ง 5 อบต. ทั้งนี้เนื่องจากงานฝีมือในท้องถิ่นยังขาดเอกลักษณ์ (Identity) และช่างยังขาดประสบการณ์อีกทั้งงานฝีมือที่ผลิตยังมีคุณภาพที่ยังไม่ได้มาตรฐานในการก้าวเข้าสู่ตลาด

องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งที่มีผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมในระดับหนึ่ง ได้เริ่มให้การสนับสนุนกลุ่มคนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน จัดกิจกรรมฝึกคนตรีพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวด ฯลฯ ในส่วนการสนับสนุนองค์กรทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากระเบียบ กฎหมายของภาครัฐ เช่น สภาวัฒนธรรมตำบล อำเภอ ชมรมผู้สูงอายุ ประจำอำเภอ เป็นต้น

การดำเนินงานทางวัฒนธรรมบางประเด็นมีความสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียน จึงมีการจัดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมขึ้นในบางพื้นที่ แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนสมุนไพร โบราณวัตถุ และวัตถุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บางแห่งให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่าภายหลังการเลือกตั้งวาระที่สอง ของ อบต. จังหวัดหนองบัวลำภู มีการดำเนินงานทางด้านวัฒนธรรม ที่อยู่ในกรอบของการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่มีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขึ้น ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะมีการพูดถึงวัฒนธรรมมากขึ้น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลผ่านการเรียนรู้ ได้รับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมมากขึ้น มีการส่งเสริมการดำเนินงานทางวัฒนธรรมของภาครัฐ มีการจัดงบประมาณในการส่งเสริมการดำเนินงานทางวัฒนธรรมมากขึ้น และในส่วนของเจ้าหน้าที่ของ อบต.ก็ได้ผ่านการเรียนรู้ อบรม ทำให้เข้าใจบริบทของวัฒนธรรม รวมทั้งการดำเนินงานทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

สิ่งที่ปรากฏเป็นรูปธรรมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ของ อบต. จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบไปด้วย

มีการวางแผนจัดทำโครงการ จัดทำแผนปฏิบัติการด้านงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรม
พื้นบ้านของท้องถิ่น

จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน นิทานเพลงพื้นบ้าน ประเพณี
ปฐมนิยบุคคลในท้องถิ่นเพื่อให้ชาวบ้าน ได้เรียนรู้

มีแผนงานโครงการจัดสรรงบประมาณ เชิญวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้บุคลากร
ฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมท้องถิ่น อาหารพื้นเมือง หัตถกรรมพื้นบ้าน สนับสนุน
งบประมาณเพื่อจัดตั้งชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน

สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างเพียงพอ และ
เหมาะสม

จัดงบประมาณเพื่อบูรณะซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถาน วัดวาอารามอย่างต่อเนื่อง
และสม่ำเสมอ

กิจกรรมสำคัญที่ทุก อบต. ตั้งดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

- กิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วัน
เข้าพรรษา วันออกพรรษา
- กิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีความเชื่อต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสงกรานต์ วันลอยกระทง
บุญท้องถิ่นต่างๆ เช่น บุญข้าวจี่ บุญบั้งไฟ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมดังกล่าว อบต. ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งสนับสนุนด้าน
งบประมาณอย่างกว้างขวาง

ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน โดยจัดให้เยาวชนแสดงละคร พุค ปาฐกถา ได้ว่าที่ กิจกรรมที่กล่าวมาจัดผ่านสถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่น

ส่งเสริมการละเล่นพื้นบ้าน เช่น การวิ่งกระสอบ มอญซ่อนผ้า ซักเย็บ ฯลฯ

นอกจากนั้น อบต. ส่วนหนึ่งที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้มีการดำเนินงาน เพื่อสร้างรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น การนำเสนอ จุดขายของแหล่งวัฒนธรรมแหล่งท่องเที่ยว สินค้า ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีการประสานหน่วยงานภาครัฐ เช่น พัฒนาชุมชน การท่องเที่ยวจังหวัดมาให้ความรู้ในการผลิต สินค้าที่มีคุณภาพ ความรู้ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว การตลาด การฝึกอบรมผู้นำเที่ยว (Guide) ของท้องถิ่น การจัดที่พักรวมทั้งการให้บริการด้านอื่นๆ ด้วย

จากการดำเนินงาน อนุรักษ์วัฒนธรรมที่ปรากฏ พบว่าอุปสรรคโดยทั่วไปที่ยังคงเห็นยั้ง การอนุรักษ์วัฒนธรรม คือ การจัดงบประมาณซึ่งโดยทั่วไปแล้วยังไม่มีความสมดุลกับขนาดของ กิจกรรมเพราะงบประมาณส่วนใหญ่ ยังใช้กับการบริหารจัดการด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานท้องถิ่น ซึ่งส่วนมากยังไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และรวมทั้งการขาดบุคลากรที่มีความรู้ ทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

ภาพรวมบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู ในปัจจุบัน

ในตอนนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งประเด็น เพื่อการสำรวจไว้ 27 ประเด็น โดยใช้มาตรวัดการ ประเมิน 3 ระดับ คือ ระดับ มาก ปาน กลาง และน้อย จากการศึกษาพบว่า

1. อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู ในระดับ น้อย ($\bar{x} = 1.24$ SD = 0.43)
2. ในรอบปี อบต. มีแผนโครงสร้างเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรม ท้องถิ่นหนองบัวลำภู เช่น ร้านอาหารพื้นเมืองหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.50$ SD = 0.50)
3. สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมคนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ฯลฯ เป็นต้นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.70$ SD = 0.67)
4. สนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู อย่างเพียงพอและเหมาะสม ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.97$ SD = 0.67)
5. สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.59$ SD = 0.70)

6. จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุไม้ใน วรรณคดี ส่วนสมุนไพร ฯลฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.57$ $SD = 0.70$)
7. จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านหนองบัวลำภู นิทานเพลงพื้นบ้าน ประวัติชุมชนสถาน ปุชนิยมบุคคลในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชน ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.81$ $SD = 0.76$)
8. รวบรวมโบราณวัตถุ และวัตถุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า โดยจัดงบประมาณเพื่อการนี้ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.52$ $SD = 0.50$)
9. วางแผนและจัดโครงการด้านงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.12$ $SD = 0.77$)
10. จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมศึกษาค้นคว้าพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวด ฯลฯ จัดกิจกรรมศึกษาค้นคว้าศิลปพื้นบ้านต่างๆ ในระดับปานกลาง ที่มีแนวโน้มลงไปสู่ระดับน้อย ($\bar{x} = 1.48$ $SD = 0.68$)
11. จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.66$ $SD = 0.80$)
12. จัดงบประมาณบูรณะ ซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถานต่างๆ วัดวาอารามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.66$ $SD = 0.80$)
13. จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.29$ $SD = 0.64$)
14. ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.71$ $SD = 0.81$)
15. จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้ว และร้อยกรองทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.50$ $SD = 0.50$)
16. จัดกิจกรรมในข้อ 12,13,14 และ 15 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมือง พรรคการเมืองหน่วยงานราชการองค์กรภายนอกและประชาชน ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.24$ $SD = 0.43$)

17. จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมทางศาสนาโดยให้ความรู้และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมที่จัดทุกครั้งพร้อมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเสมอ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.83$ SD = 0.79)

18. จัดกิจกรรมวัฒนธรรมสำคัญๆ จะได้รับการสนับสนุนเป็นต้นว่าพรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการ งบประมาณและวัสดุจากองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรหรือประชาชนในท้องถิ่นร่วมสมทบ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.80$ SD = 0.79)

19. จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การแสดงความกตัญญูแก่ผู้สูงอายุ ในครอบครัวหรือชุมชนในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ จัดกิจกรรมตามสากลนิยม เช่น วันพ่อ วันแม่ หรือวันเด็ก ฯลฯ จะได้รับการสนับสนุนจากพรรค/นักการเมือง หรือองค์กรภายนอก และประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.34$ SD = 0.80)

20. หน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก พรรค/การเมือง ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาและตกแต่งโบราณสถานท้องถิ่น เช่น วัด มัสยิด ในโอกาสวันสำคัญ ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.52$ SD = 0.50)

21. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา โดยให้ชุมชน นักการเมือง พรรคการเมือง องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.05$ SD = 0.68)

22. ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่งกระสอบ มอนซอนผ้า โดยมีหน่วยงานราชการและพรรค/นักการเมือง องค์กรภายนอกประชาชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในระดับปานกลาง ที่มีแนวโน้มขึ้นสูงระดับมาก ($\bar{x} = 2.03$ SD = 0.81)

23. อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการหรือองค์กรบุคคลนอกเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.57$ SD = 0.70)

24. เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงาน แจกเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน การพูด ปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือคณะบุคคล เช่น พรรค/นักการเมือง ส่วนราชการ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.57$ SD = 0.70)

25. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของตนอย่างเต็มที่ ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.33$ SD = 0.82)

26. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากคณะบุคคลหรือองค์กรภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.64$ SD = 0.69)

27. มีคณะบุคคล/หน่วยงาน/องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.34$ SD = 0.47)

โดยภาพรวมบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้ประเด็นต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.76$ SD = 0.61) (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับของบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม (โดยภาพรวม)

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
1	อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้บุคลากรฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู	58	1.24	0.43	น้อย
2	ในรอบปี อบต. มีแผน โครงสร้างเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู เช่น ร้านอาหารพื้นเมืองหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ	58	1.50	0.50	ปานกลาง
3	สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ฯลฯ เป็นต้น	58	1.70	0.67	ปานกลาง
4	สนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูอย่างเพียงพอและเหมาะสม	58	1.97	0.67	ปานกลาง
5	สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน	58	1.59	0.70	ปานกลาง
6	จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุ์ไม้ใน วรรณคดี ส่วนสมุนไพร	58	1.57	0.70	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
7	จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมชนบทธรรมเนียมประเพณี พื้นบ้านหนองบัวลำภู นิทานเพลงพื้นบ้าน ประดิษฐ์นียบ สถาน ปุจฉาบุคคณในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชน	58	1.81	0.76	ปานกลาง
8	รวบรวมโบราณวัตถุและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน หนองบัวลำภูไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาส ศึกษาค้นคว้า โดยจัดงบประมาณเพื่อการ	58	1.52	0.50	ปานกลาง
9	วางแผนและโครงการด้านงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรม พื้นบ้านหนองบัวลำภูในแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี	58	2.12	0.77	มาก
10	จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมศึกษาค้นคว้าพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวด ฯลฯ จัดกิจกรรมศึกษาค้นคว้าศิลปพื้นบ้านต่างๆ	58	1.48	0.68	ปานกลาง
11	จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม อนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา	58	1.66	0.80	ปานกลาง
12	จัดงบประมาณบูรณะ ซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถาน ต่างๆ วัตถุอารามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	58	1.66	0.80	ปานกลาง
13	จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น	58	2.29	0.64	มาก
14	ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน หนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร	58	1.71	0.81	ปานกลาง
15	จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้วและร้อยกรองทางด้าน วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในโอกาสวันสำคัญต่างๆ	58	1.50	0.50	ปานกลาง
16	จัดกิจกรรมในข้อ 12,13,14 และ 15 ได้รับการสนับสนุน งบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมือง พรรค การเมืองหน่วยงานราชการองค์กรภายนอกและประชาชน	58	1.24	0.43	น้อย
17	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมทางศาสนาโดยให้ ความรู้และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมที่จัดทุก ครั้งพร้อมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเสมอ	58	1.83	0.79	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
18	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมสำคัญๆ จะได้รับการสนับสนุนเป็น ต้นว่าพรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการ งบประมาณ และวัสดุจากองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรหรือ ประชาชนในท้องถิ่นร่วมสมทบ	58	1.80	0.79	ปานกลาง
19	จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การ แสดงความกตัญญูแก่ผู้สูงอายุในครอบครัวหรือชุมชนใน โอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ จัดกิจกรรมตาม สากลนิยม เช่น วันพ่อ วันแม่ หรือวันเด็ก ฯลฯ จะได้รับการ สนับสนุนจากพรรค /นักการเมือง หรือองค์กรภายนอกและ ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	58	2.34	0.80	มาก
20	หน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก พรรค/การเมือง ร่วม จัดกิจกรรมพัฒนาและตกแต่งโบราณสถานท้องถิ่น เช่น วัด มัสยิด ในโอกาสวันสำคัญ	58	2.52	0.50	มาก
21	จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชนพรรษา โดยให้ชุมชน นักการเมือง พรรคการเมือง องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม	58	2.05	0.68	มาก
22	ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่ง กระสอบ มอนซ่อนผ้า โดยมีหน่วยงานราชการและพรรค/ นักการเมือง องค์กรภายนอกประชาชนเป็นผู้ให้การ สนับสนุน	58	2.03	0.81	มาก
23	อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการหรือ องค์กรบุคคลนอกเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการ	58	1.57	0.70	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
24	เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรม พื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงาน แจก เอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน การพูด ปาฐกถา การ ได้วาที การเป็นพิธีกร โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กร หรือคณะบุคคล เช่น พรรค/นักการเมือง ส่วนราชการ	58	1.57	0.70	ปานกลาง
25	ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการ อนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของคนอย่างเต็มที่	58	2.33	0.82	มาก
26	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากคณะ บุคคลหรือองค์กรภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม	58	1.64	0.69	ปานกลาง
27	มีคณะบุคคล/หน่วยงาน/องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชม กิจกรรมหรือความเป็นอยู่ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	58	1.34	0.47	น้อย
	รวมทั้งสิ้น	58	1.76	0.61	ปานกลาง

ส่วนที่ 3 บทบาทที่คาดหวังในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัด หนองบัวลำภู

อบต. ส่วนใหญ่มีความคาดหวังในการดำเนินงานอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ไม่แตกต่างกันนัก โดยมีจุดเน้น คือ การขยายขอบเขตในการอนุรักษ์ให้กว้างขึ้นกว่าเดิม ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพความคาดหวังประกอบไปด้วย

การจัดการ งบประมาณ เพื่อแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานวัฒนธรรมโดยตรง ทั้งนี้ เพราะที่ผ่านมามีการดำเนินงานทางวัฒนธรรมของ อบต. ยังไม่มีความชัดเจนในทิศทาง การดำเนินงานการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพราะโดยทั่วไปยังแยกไม่ออกว่ากรอบของการอนุรักษ์ มีรายละเอียดอะไรบ้าง ความเข้าใจในการดำเนินงานทางด้านวัฒนธรรมของ อบต. โดยทั่วไป คือ การทำในสิ่งที่เคยทำมา ทำตามกระแสทำเพราะได้รับคำสั่งจากจังหวัด ดังนั้นการมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านนี้โดยตรงจะทำให้การทำงานมีทิศทาง มีความคล่องตัว มีการดึงความสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐอื่นๆ องค์กรเอกชนภาคการเมือง และประชาชน

สิ่งที่คาดหวังต่อมา คือการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรมทั้งหมด รวมทั้งการจัดกิจกรรมวันสำคัญตามความเชื่อ วันสำคัญของชาติ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่

วัฒนธรรม ภาคการเมือง องค์กรเอกชน และประชาชน ซึ่งกิจกรรมทั้งหมด เน้นความยิ่งใหญ่
อลังการในเชิงปริมาณมากกว่าผลที่จะได้รับด้านคุณภาพ

มีความคาดหวังที่จะสนับสนุน กลุ่มและองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ดำเนินงานทางวัฒนธรรมให้
สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนนี้ เป็นไปในรูปของงบประมาณ วัสดุ
อุปกรณ์ต่างๆ

อบต. ที่มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัดเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาทาง
ประวัติศาสตร์ มีความต้องการที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อบูรณาการเพื่อบูรณะสิ่งเหล่านั้น รวมทั้ง
ต้องการที่จะพัฒนาโบราณสถานวัดวาอารามทางประวัติศาสตร์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
สำหรับเยาวชน และประชาชนผู้สนใจทั้งในท้องถิ่น และจากที่อื่นๆ

ในประเด็นสุดท้ายสำหรับ อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทั้งทาง
วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความต้องการที่จะทำให้ประชาชนมีรายได้จากการ
ท่องเที่ยว มีความคาดหวังที่จะได้รับนโยบายการจัดการท่องเที่ยว ที่ชัดเจนจากจังหวัด ต้องการ
ดำเนินงานอย่างจริงจังจากเจ้าหน้าที่ การท่องเที่ยวจังหวัด การกระจายอำนาจในการบริหาร
จัดการท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ อบต. ได้ดำเนินการและที่สำคัญการให้
ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม การบริหารจัดการระดับนโยบาย เช่น การกำหนดประเภทของ
การท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน และรวมติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ เป็นต้น

**ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีแหล่ง
วัฒนธรรม และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีแหล่งวัฒนธรรม**

ภาพรวมบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัว
ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทางธรรมชาติ หรือมี
สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม อื่นๆ เช่น มีพิพิธภัณฑ์ เจดีย์ วัด หรือ เกจิอาจารย์ชื่อดัง

ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 27 ประเด็น กำหนดมาตรวัดเพื่อการ
ประเมินไว้ 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ
วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู ในระดับ น้อย ($\bar{x} = 1.25$ SD = 0.44)
2. ในรอบปี อบต. มีแผนโครงสร้างเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรม
ท้องถิ่นหนองบัวลำภู เช่น ร้านอาหารพื้นเมืองหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} =$
1.45 SD = 0.51)

3. สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ฯลฯ เป็นต้น ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.55$ SD = 0.51)
4. สนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู อย่างเพียงพอและเหมาะสม ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.85$ SD = 0.36)
5. สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสาร และวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.75$ SD = 0.71)
6. จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุไม้ใน วรรณคดี ส่วนสมุนไพร ฯลฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.85$ SD = 0.67)
7. จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านหนองบัวลำภู นิทานเพลงพื้นบ้าน ประวัตินุชนิยสถาน นุชนิยมบุคคลในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชน ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.85$ SD = 0.67)
8. รวบรวมโบราณวัตถุ และวัตถุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า โดยจัดงบประมาณเพื่อการนี้ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.60$ SD = 0.50)
9. วางแผนและโครงการด้านงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.55$ SD = 0.51)
10. จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมฝึกซ้อมดนตรีพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวด ฯลฯ จัดกิจกรรมฝึกซ้อมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่างๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.45$ SD = 0.51)
11. จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.95$ SD = 0.75)
12. จัดงบประมาณบูรณะ ซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถานต่างๆ วัดวาอารามอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.95$ SD = 0.75)
13. จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.45$ SD = 0.75)
14. ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.90$ SD = 0.85)

15. จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้ว และร้อยกรองทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.75$ SD = 0.44)
16. จัดกิจกรรมในข้อ 12,13,14 และ 15 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมือง พรรคการเมืองหน่วยงานราชการองค์กรภายนอกและประชาชน ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.15$ SD = 0.36)
17. จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมทางศาสนาโดยให้ความรู้และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมที่จัดทุกครั้งพร้อมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเสมอ ในระดับปานกลางที่มีแนวโน้มขึ้นสู่ระดับมาก ($\bar{x} = 2.10$ SD = 0.64)
18. จัดกิจกรรมวัฒนธรรมต่างๆ จะได้รับการสนับสนุนเป็นต้นว่าพรรค/นักการเมืองหน่วยงานราชการ งบประมาณและวัสดุจากองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรหรือประชาชนในท้องถิ่นร่วมสมทบ ในระดับปานกลางที่มีแนวโน้มขึ้นสู่ระดับมาก ($\bar{x} = 2.10$ SD = 0.64)
19. จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การแสดงความกตัญญูแก่ผู้สูงอายุในครอบครัวหรือชุมชนในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ จัดกิจกรรมตามสากลนิยม เช่น วันพ่อ วันแม่ หรือวันเด็ก ฯลฯ จะได้รับการสนับสนุนจากพรรค /นักการเมือง หรือองค์กรภายนอกและประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.85$ SD = 0.36)
20. หน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก พรรค/การเมือง ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาและตกแต่งโบราณสถานท้องถิ่น เช่น วัด มัสยิด ในโอกาสวันสำคัญ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.75$ SD = 0.44)
21. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา โดยให้ชุมชน นักการเมือง พรรคการเมือง องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.60$ SD = 0.50)
22. ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่งกระสอบ มอนซ่อนผ้า โดยมีหน่วยงานราชการและพรรค/นักการเมือง องค์กรภายนอกประชาชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.60$ SD = 0.50)
23. อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการหรือองค์กรบุคคลนอกเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.60$ SD = 0.50)
24. เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงาน แจกเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน การพูด ปาฐกถา การได้วาที การ

เป็นพิธีกร โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือคณะบุคคล เช่น พรรค/นักการเมือง ส่วนราชการ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.75$ SD = 0.44)

25. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของคนอย่างเต็มที่ ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.70$ SD = 0.65)

26. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากคณะบุคคลหรือองค์กรภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.80$ SD = 0.61)

27. มีคณะบุคคล/หน่วยงาน/องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.40$ SD = 0.50)

โดยภาพรวมบทบาทให้การอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูที่มีพื้นที่เป็น แหล่งวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น มีพิพิธภัณฑ์ เจดีย์ วัด และเกจิอาจารย์ชื่อดัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.90$ SD = 0.47) (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับของบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูที่มีพื้นที่เป็น แหล่งวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ เจดีย์ วัดที่มีชื่อเสียง หรือ เกจิอาจารย์ชื่อดัง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
1	อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้บุคลากรฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู	20	1.25	0.44	น้อย
2	ในรอบปี อบต. มีแผน โครงสร้างเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู เช่น ร้านอาหารพื้นเมืองหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ	20	1.45	0.51	ปานกลาง
3	สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ฯลฯ เป็นต้น	20	1.55	0.51	ปานกลาง
4	สนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูอย่างเพียงพอและเหมาะสม	20	1.85	0.36	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
5	สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน	20	1.75	0.71	ปานกลาง
6	จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุ์ไม้ใน พรรณคดี ส่วนสมุนไพร	20	1.85	0.67	ปานกลาง
7	จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านหนองบัวลำภู นิทานเพลงพื้นบ้าน ประวัติชุมชนนิยสถาน ชุมชนบุคคลในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชน	20	1.85	0.67	ปานกลาง
8	รวบรวมโบราณวัตถุและวัตถุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า โดยจัดงบประมาณเพื่อการ	20	1.60	0.50	ปานกลาง
9	วางแผนและโครงการด้านงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี	20	2.55	0.51	มาก
10	จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมศึกษาค้นคว้าพื้นบ้าน เช่น พิธีกรรม ไหว้ขอขมา ฯลฯ จัดกิจกรรมศึกษาค้นคว้าศิลปพื้นบ้านต่างๆ	20	1.45	0.50	ปานกลาง
11	จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา	20	1.95	0.75	ปานกลาง
12	จัดงบประมาณบูรณะ ซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถานต่างๆ วิศวกรรมอย่างต่อเนืองและสม่ำเสมอ	20	1.95	0.75	ปานกลาง
13	จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น	20	2.45	0.75	มาก
14	ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การไต่สวน การเป็นพิธีกร	20	1.90	0.85	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
15	จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้วและร้อยกรองทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในโอกาสวันสำคัญต่างๆ	20	1.75	0.44	ปานกลาง
16	จัดกิจกรรมในข้อ 12,13,14 และ 15 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมือง พรรคการเมืองหน่วยงานราชการองค์กรภายนอกและประชาชน	20	1.15	0.36	น้อย
17	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมทางศาสนาโดยให้ความรู้และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมที่จัดทุกครึ่งพร้อมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเสมอ	20	2.10	0.64	มาก
18	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมต่างๆ จะได้รับการสนับสนุนจากนักการเมือง หน่วยงานราชการ งบประมาณและวัสดุจากองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรหรือประชาชนในท้องถิ่นร่วมสมทบ	20	2.10	0.64	มาก
19	จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การแสดงความกตัญญูแก่ผู้สูงอายุในครอบครัวหรือชุมชนในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ จัดกิจกรรมตามสากลนิยม เช่น วันพ่อ วันแม่ หรือวันเด็ก ฯลฯ จะได้รับการสนับสนุนจากพรรค /นักการเมือง หรือองค์กรภายนอกและประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	20	2.85	0.36	มาก
20	หน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก พรรค/การเมือง ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาและตกแต่งโบราณสถานท้องถิ่น เช่น วัดมัสยิด ในโอกาสวันสำคัญ	20	1.75	0.44	มาก
21	จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปืยมหาราช วันเฉลิมพระชนพรรษา โดยให้ชุมชนนักการเมือง พรรคการเมือง องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม	20	2.60	0.50	มาก
22	ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่ง กระสอบ มอญซ่อนผ้า โดยมีหน่วยงานราชการ และพรรค/นักการเมือง องค์กรภายนอกประชาชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน	20	2.60	0.50	มาก

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
23	อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานที่บ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรค/นักการเมือง หน่วยราชการหรือองค์กรบุคคลนอกเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการ	20	1.60	0.50	ปานกลาง
24	เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่บ้านหนองบัวลำภู เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงาน แจกเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน การพูด ปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือคณะบุคคล เช่น พรรค/นักการเมือง ส่วนราชการ	20	1.75	0.44	ปานกลาง
25	ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่บ้านของตนอย่างเต็มที่	20	2.70	0.65	มาก
26	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากคณะบุคคลหรือองค์กรภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม	20	1.80	0.61	ปานกลาง
27	มีคณะบุคคล/หน่วยงาน/องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	20	1.40	0.50	น้อย
	รวมทั้งสิ้น	20	1.90	0.47	ปานกลาง

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวหรือไม่มีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น พิพิธภัณฑสถาน เจดีย์ วัด หรือ เกจิอาจารย์ชื่อดัง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นในการประเมินไว้ 27 ประเด็น กำหนดมาตรวัดเพื่อการประเมินไว้ 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 1.45$ SD = 0.50)

2. ในรอบปี อบต. มีแผนโครงสร้างเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู เช่น ร้านอาหารพื้นเมืองหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.53$ SD = 0.51)

3. สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ฯลฯ เป็นต้น ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.63$ SD = 0.63)
4. สนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู อย่างเพียงพอและเหมาะสม ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.00$ SD = 0.69)
5. สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.45$ SD = 0.50)
6. จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุ์ไม้ใน วรรณคดี ส่วนสมุนไพร ฯลฯ ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.26$ SD = 0.44)
7. จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านหนองบัวลำภู นิทานเพลงพื้นบ้าน ประวัตินุรักษ์สถาน ปุชนิยบุคคลในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชน ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.63$ SD = 0.63)
8. รวบรวมโบราณวัตถุและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู ไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า โดยจัดงบประมาณเพื่อการนี้ ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$ SD = 0.50)
9. วางแผนและโครงการด้านงบประมาณ เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู ในแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.95$ SD = 0.73)
10. จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมฝึกซ้อมดนตรีพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวด ฯลฯ จัดกิจกรรมฝึกซ้อมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่างๆ ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.24$ SD = 0.43)
11. จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.39$ SD = 0.63)
12. จัดงบประมาณบูรณะ ซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถานต่างๆ วัดวาอารามอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.61$ SD = 0.63)
13. จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.00$ SD = 0.69)
14. ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.61$ SD = 0.63)

15. จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้ว และร้อยกรองทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.45$ SD = 0.50)

16. จัดกิจกรรมในข้อ 12,13,14 และ 15 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมือง พรรคการเมืองหน่วยงานราชการองค์กรภายนอกและประชาชน ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.24$ SD = 0.43)

17. จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมทางศาสนาโดยให้ความรู้และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมที่จัดทุกครึ่งพร้อมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเสมอ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.61$ SD = 0.63)

18. จัดกิจกรรมวัฒนธรรมสำคัญๆ จะได้รับการสนับสนุนเป็นต้นว่าพรรค/นักการเมืองหน่วยงานราชการ งบประมาณและวัสดุจากองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรหรือประชาชนในท้องถิ่นร่วมสมทบ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.47$ SD = 0.50)

19. จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การแสดงความกตัญญูแก่ผู้สูงอายุในครอบครัวหรือชุมชนในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ จัดกิจกรรมตามสากลนิยม เช่น วันพ่อ วันแม่ หรือวันเด็ก ฯลฯ จะได้รับการสนับสนุนจากพรรค /นักการเมือง หรือองค์กรภายนอกและประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.11$ SD = 0.72)

20. หน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก พรรค/การเมือง ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาและตกแต่งโบราณสถานท้องถิ่น เช่น วัด มัสยิด ในโอกาสวันสำคัญ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.45$ SD = 0.50)

21. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชนพรรษา โดยให้ชุมชน นักการเมือง พรรคการเมือง องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.37$ SD = 0.63)

22. ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่งกระสอบ มอนซ่อนค้า โดยมีหน่วยงานราชการและพรรค/นักการเมือง องค์กรภายนอกประชาชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.08$ SD = 0.75)

23. อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการหรือองค์กรบุคคลนอกเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการ ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.39$ SD = 0.64)

24. เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงาน แจกเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน การพูด ปาฐกถา การได้เวที การ

เป็นพิธีกร โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือคณะบุคคล เช่น พรรค/นักการเมือง ส่วนราชการ ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.21$ SD = 0.41)

25. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของตนอย่างเต็มที่ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.97$ SD = 0.82)

26. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากคณะบุคคลหรือองค์กรภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.26$ SD = 0.45)

27. มีคณะบุคคล/หน่วยงาน/องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.24$ SD = 0.45)

โดยภาพรวมบทบาทให้การอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูที่ไม่มีพื้นที่เป็น แหล่งวัฒนธรรม ไม่มีพิพิธภัณฑ์ เจดีย์ หรือเกจิอาจารย์ชื่อดัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.63$ SD = 0.51) (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือไม่มีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ เจดีย์ หรือเกจิอาจารย์ชื่อดัง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
1	อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้บุคลากรฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู	38	1.45	0.50	ปานกลาง
2	ในรอบปี อบต. มีแผนโครงสร้างเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู เช่น ร้านอาหารพื้นเมืองหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ	38	1.5	0.51	ปานกลาง
3	สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ฯลฯ เป็นต้น	38	1.63	0.63	ปานกลาง
4	สนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูอย่างเพียงพอและเหมาะสม	38	2.00	0.69	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
5	สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน	38	1.45	0.50	ปานกลาง
6	จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุไม้ใน วรรณคดี ส่วนสมุนไพร	38	1.26	0.45	น้อย
7	จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านหนองบัวลำภู นิทานเพลงพื้นบ้าน ประเพณีบุญสถาน บุญนิกุลกลในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชน	38	1.63	0.63	ปานกลาง
8	รวบรวมโบราณวัตถุและวัตถุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า โดยจัดงบประมาณเพื่อการ	38	2.47	0.51	มาก
9	วางแผนและโครงการด้านงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี	38	1.95	0.73	ปานกลาง
10	จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมฝึกซ้อมดนตรีพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวด ฯลฯ จัดกิจกรรมฝึกซ้อมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่างๆ	38	1.24	0.43	น้อย
11	จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา	38	1.39	0.64	น้อย
12	จัดงบประมาณบูรณะ ซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถานต่างๆ วิศวกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	38	1.61	0.64	ปานกลาง
13	จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น	38	2.00	0.70	ปานกลาง
14	ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร	38	1.61	0.63	ปานกลาง
15	จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้วและร้อยกรองทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในโอกาสวันสำคัญต่างๆ	38	1.45	0.50	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
16	จัดกิจกรรมในข้อ 12,13,14 และ 15 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมือง พรรคการเมืองหน่วยงานราชการองค์กรภายนอกและประชาชน	38	1.24	0.43	น้อย
17	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมทางศาสนาโดยให้ความรู้และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมที่จัดทุกครึ่งพร้อมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเสมอ	38	1.61	0.63	ปานกลาง
18	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมต่างๆ จะได้รับการสนับสนุนเป็นค้ำว่าพรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการ งบประมาณและวัสดุจากองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรหรือประชาชนในท้องถิ่นร่วมสมทบ	38	1.47	0.51	ปานกลาง
19	จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การแสดงความกตัญญูแก่ผู้สูงอายุในครอบครัวหรือชุมชนในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ จัดกิจกรรมตามสากลนิยม เช่น วันพ่อ วันแม่ หรือวันเด็ก ฯลฯ จะได้รับการสนับสนุนจากพรรค /นักการเมือง หรือองค์กรภายนอกและประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	38	2.11	0.73	ปานกลาง
20	หน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก พรรค/การเมือง ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาและตกแต่งโบราณสถานท้องถิ่น เช่น วัดมัสยิด ในโอกาสสำคัญ	38	1.45	0.50	ปานกลาง
21	จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปืยมหาราช วันเฉลิมพระชนพรรษา โดยให้ชุมชนนักการเมือง พรรคการเมือง องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม	38	2.37	0.63	มาก
22	ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่ง กระสอบ มอนซ่อนค้า โดยมีหน่วยงานราชการและพรรค/นักการเมือง องค์กรภายนอกประชาชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน	38	2.08	0.75	ปานกลาง

ข้อที่	รายการประเมิน	N	\bar{X}	SD	ค่าระดับ
23	อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรค/นักการเมือง หน่วยงานราชการหรือองค์กรบุคคลนอกเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการ	38	1.39	0.63	น้อย
24	เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงาน แจกเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน การพูด ปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือคณะบุคคล เช่น พรรค/นักการเมือง ส่วนราชการ	38	1.21	0.41	น้อย
25	ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของตนอย่างเต็มที่	38	1.97	0.82	ปานกลาง
26	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากคณะบุคคลหรือองค์กรภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม	38	1.26	0.45	น้อย
27	มีคณะบุคคล/หน่วยงาน/องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	38	1.24	0.43	น้อย
รวมทั้งสิ้น		38	1.63	0.51	ปานกลาง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูทั้ง 58 อบต. โดยแยกเป็น อบต.ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญอื่นๆ เช่น มีพิพิธภัณฑสถาน เจดีย์สุอุป ไบรามสถาน และเกจิอาจารย์ชื่อดัง จำนวน 20 อบต. ที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม ไม่มีแหล่งท่องเที่ยว หรือไม่มีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น พิพิธภัณฑสถาน เจดีย์สุอุป ไบรามสถาน เกจิอาจารย์ชื่อดัง จำนวน 38 อบต. การวิเคราะห์เปรียบเทียบใช้วิธี t -test พบว่า โดยภาพรวม อบต.ทั้งสองประเภทมีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม ฯลฯ และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีพื้นที่เป็นวัฒนธรรม

ประเภทของ อบต.	จำนวน	\bar{X}	SD	T-value	2 Tail Prob
อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม/มีแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ	20	1.97	0.47		
อบต. ที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม/ไม่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ	38	1.63	0.51	2.006	.050

บทที่ 5

อภิปรายผลการศึกษา สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 2 ประเด็น คือ

1. พระราชบัญญัติกฎหมายกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมทุกประเภท ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ตั้ง อยู่ซึ่งจะได้อภิปรายผลตามลำดับต่อไปนี้

อภิปรายผลการศึกษา

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูในอดีต (พ.ศ.2544 - 2548)

ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาการการบริหารวาระที่ 2 ของ อบต. และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองบัวลำภู จากการศึกษาพบว่า การอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต. ทุกแห่ง ยังมีทิศทางเป็นไปในลักษณะการส่งเสริมและปฏิบัติสืบทอดตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และขนบธรรมเนียมประเพณีในชีวิตประจำวัน(Tradition in daily life) เช่น การส่งเสริมการจัดกิจกรรมวันสำคัญ ทางพุทธศาสนา ต่างๆ ที่เคยปฏิบัติมาบุญประเพณีท้องถิ่น เช่น บุญบั้งไฟ บุญข้าวจี บุญกฐิน ผ้าป่า วันลอยกระทง วันสงกรานต์ เป็นต้น นอกจากนี้มีการเข้าร่วมวันสำคัญทางราชการ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา ฯลฯ โดยทั่วไป แล้วความเข้าใจของ อบต. ที่มีต่อวัฒนธรรมไม่ได้แตกต่างจากประชาชนทั่วไป กล่าวคือ มีความเข้าใจว่าวัฒนธรรมมีขอบเขตเพียงความสวยงาม การฟ้อน การรำ บุญประเพณีต่างๆ การตกแต่งวัดวาอารามเท่านั้น (ความหมาย และขอบเขตของวัฒนธรรม อ่านเพิ่มเติมได้ที่การพัฒนากระบวนการวัฒนธรรม สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

อย่างไรก็ตาม อบต. ยังมีการจัดทำแผนงานโครงการ แผนปฏิบัติงานในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อรองรับการดำเนินงานทางวัฒนธรรม และโดยทั่วไปมีการส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้วัฒนธรรมเป็นฐานในการสร้างรายได้ให้ประชาชนในท้องถิ่น แม้ว่าบางท้องถิ่นงานฝีมือ ยังขาดเอกลักษณ์และช่างฝีมือที่ขาดประสบการณ์ก็ตาม แต่พบว่า การดำเนินงานของ อบต. บางประเด็นมีความสอดคล้องกับ บทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด เช่น

มีการทำนุบำรุงรักษาจารีต ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น สนับสนุนให้ประชาชนมรการ
ดำเนินงานทางวัฒนธรรมซึ่งมีกิจกรรมคือ มีการสนับสนุน กลุ่มดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์การ
สนับสนุนองค์กรทางวัฒนธรรม การจัดหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน จัดแหล่งเรียนรู้ทาง
วัฒนธรรม และการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. 2540, ม. 45,46,84 และ 289 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2545 พระราชบัญญัติ
องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, หมวด 2 (ม.26) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง,อ้างแล้ว)

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัด

หนองบัวลำภู

ในช่วงเวลาปัจจุบันซึ่งหมายถึงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จนถึงสิ้นสุดปีงบประมาณ
2551 อบต. มีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้จะมีสาเหตุ
มาจาก องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ผ่านประสบการณ์ การเรียนรู้จากทั้งส่วนของภาครัฐ เอกชน
และสื่อต่างๆ มากขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจในบริบทของวัฒนธรรมรวมทั้งกรอบ บทบาทและ
หน้าที่ในการดำเนินงานทางวัฒนธรรมมากขึ้นด้วย ผู้วิจัยได้จำแนกระดับของการปฏิบัติในการ
อนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 3 ระดับ เพื่ออธิบายประเด็นของการอนุรักษ์
วัฒนธรรม ซึ่งกำหนดไว้ 27 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นที่มีการปฏิบัติในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในระดับมากประกอบไปด้วย

- 1.1 มีการวางแผนและโครงการดำเนินงานงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรมในแผนปฏิบัติ
การเป็นประจำทุกปี ($\bar{x} = 2.12$ SD = 0.77)
- 1.2 จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรม วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา
วันเข้าพรรษา ฯลฯ ($\bar{x} = 2.29$ SD = 0.64)
- 1.3 จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่นการแสดงความกตัญญู แก่
ผู้สูงอายุ วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ ($\bar{x} = 2.34$ SD = 0.80)
- 1.4 หน่วยงานราชการ และองค์กรภายนอก / พรรคการเมือง ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนา
ตกแต่งโบราณสถาน / วัด เนืองในโอกาสวันสำคัญ ($\bar{x} = 2.52$ SD = 0.50)
- 1.5 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปิยะมหาราช วัน
เฉลิมพระชนพรรษา ฯลฯ ($\bar{x} = 2.05$ SD = 0.68)
- 1.6 ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่งกระสอบ มอญซ่อนผ้า โดย
มีหน่วยงานราชการและพรรคการเมือง องค์กรภายนอกเป็นผู้ให้การสนับสนุน ($\bar{x} = 2.03$ SD
= 0.81)

1.7 ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 2.33$ SD = 0.82)

จากประเด็นทั้ง 7 ประเด็นพบว่า ประเด็นที่ 1.1 เป็นหน้าที่โดยตรงองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งที่ควรปฏิบัติตามจากราชบัญญัติการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ข้อที่ (1) คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองทั้งนี้เพื่อรองรับการบริหารจัดการแผนปฏิบัติงานโครงการต่างๆ ของตนเอง ส่วนในประเด็นที่ 1.2-1.7 โดยภาพรวมเป็นการ ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับประเพณีท้องถิ่นที่ปฏิบัติสืบต่อกันมารวมทั้งกิจกรรมทางศาสนา ทางสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกรมศิลปากรกระทรวงวัฒนธรรม, 2546 ที่ได้กล่าวถึงบทบาทภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ข้อที่ 1 คือ บทบาทภารกิจด้านการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามตามรัฐธรรมนูญ ในมาตรา 289.... ส่งเสริมสนับสนุนให้ศิลปะจารีตประเพณีคงอยู่อย่างทรงคุณค่า และยังประโยชน์ให้สังคมหรือชุมชนนั้นดำรงคงอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง อบต. ทุกแห่งจึงมีระดับการปฏิบัติในประเด็นเหล่านี้ในระดับมาก

2. ประเด็นที่มีการปฏิบัติในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ในระดับปานกลาง ประกอบไปด้วย

2.1 ในรอบปี อบต. มีแผนโครงการเชิงวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู ($\bar{x} = 1.50$ SD = 0.50)

2.2 สนับสนุนงบประมาณ ให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ($\bar{x} = 1.70$ SD = 0.67)

2.3 สนับสนุนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู อย่างเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{x} = 1.97$ SD = 0.67)

2.4 สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน ($\bar{x} = 1.59$ SD = 0.70)

2.5 จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุ์ไม้ในวรรณคดี สวนสมุนไพร ($\bar{x} = 1.57$ SD = 0.70)

2.6 จัดงบประมาณ เพื่อรวบรวมขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านหนองบัวลำภู ฯลฯ ($\bar{x} = 1.81$ SD = 0.76)

2.7 รวบรวมโบราณวัตถุและวัตถุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าโดยจัดงบประมาณเพื่อการรวบรวม ($\bar{x} = 1.52$ SD = 0.50)

2.8 จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมฝึกซ้อมดนตรีพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวก ฯลฯ จัดกิจกรรมฝึกซ้อมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่างๆ ($\bar{x} = 1.48$ SD = 0.68)

2.9 จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา ($\bar{x} = 1.66$ SD = 0.80)

2.10 จัดงบประมาณบูรณะซ่อมแซมโบราณวัตถุ โบราณสถานต่างๆ ให้ความอารามอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 1.66$ SD = 0.80)

2.11 ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การได้วาที การเป็นพิธีกร ($\bar{x} = 1.71$ SD = 0.81)

2.12 จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้วและร้อยกรองทางด้าน วัฒนธรรมพื้นบ้านเนื่องในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ($\bar{x} = 1.50$ SD = 0.50)

2.13 จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมศาสนาโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ($\bar{x} = 1.83$ SD = 0.79)

2.14 จัดกิจกรรมวัฒนธรรมต่างๆ จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ/ประชาชน ($\bar{x} = 1.50$ SD = 0.50)

2.15 อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านโดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งพรรคการเมือง นักการเมือง ($\bar{x} = 1.57$ SD = 0.70)

2.16 เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับ กิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงาน แจกเอกสาร เผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน ($\bar{x} = 1.57$ SD = 0.70)

2.17 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์จากคณะบุคคลภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม ($\bar{x} = 1.64$ SD = 0.69)

จากประเด็นที่มีระดับการปฏิบัติระดับปานกลางทั้ง 17 ประเด็น พบว่า 9 ประเด็น เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมทั้งสิ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา (8) การบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ระดับการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณที่อยู่ในระบบกลางนั้น เกี่ยวข้องกับศักยภาพและความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการกระจายอำนาจด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่ง อารักษ์ สังหิตกุล, 2545 ได้กล่าวถึง อบต. บางแห่ง ว่า ไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารท้องถิ่นและมีปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ

ในประเด็นอื่น เช่น อบต. มีแผน โครงการเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภู อบต. แต่ละแห่งมีเงื่อนไขการบริหารงานวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจและการเน้นความสำคัญของวัฒนธรรมจากตัวผู้บริหาร อารักษ์ สังหิตกุล, (2545, อ้างแล้ว) ได้กล่าวไว้ใน เรื่องศักยภาพความพร้อม และความคิดเห็นของ องค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจด้านศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน วัฒนธรรมว่า ในทางปฏิบัติการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมจะมีปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาด้าน โครงสร้างการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมปัญหาด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอ และไม่มีความรู้ความ เข้าใจงานด้านศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งบางแห่งไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารท้องถิ่น การเชิญ วิทยากรภายนอกมาบรรยายเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นตัวบ่งชี้ว่า อบต. หลายแห่งกำลังปรับตัวเพื่อให้เกิดความทันสมัยในการบริหารงานเพื่อตอบสนองความต้องการของ ภาครัฐและเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น การมีระดับการปฏิบัติในระดับปานกลางนั้น เกิดจาก ข้อจำกัดตามที่กล่าวมาแล้ว

นอกจากนั้น การปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลาง เช่น การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านโดยได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งพรรคการเมือง นักการเมืองการได้รับการสนับสนุนจาก วัสดุอุปกรณ์จากบุคคล ภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม บ่งชี้ถึงการรู้จักประสานงาน เพื่อจัดหา ทรัพยากรมาบริหารงานด้านวัฒนธรรม สอดคล้องกับวสันต์ ชิวสาธน์, 2542 ซึ่งได้ศึกษาบทบาท ขององค์กรทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมไทยในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ขอบเขตการ ดำเนินงานพัฒนาวัฒนธรรมไทยมีตั้งแต่ ระดับท้องถิ่นภูมิภาคระดับชาติ และขยายขอบเขตไปสู่ นานาชาติส่งเสริมให้บุคคลอื่นเข้าร่วมงานพัฒนาวัฒนธรรมด้วย ตั้งแต่ นักวิชาการจนถึง ประชาชนในท้องถิ่น การปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลางนี้อาจมาจากขอบเขตประสิทธิภาพของ อบต. เอง และความต้องการในการมีส่วนร่วมจากพรรคการเมืองและนักการเมืองน่าจะขึ้นอยู่กับ เงื่อนไขบางประการ เช่น ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมของบุคลากร และความรู้ความสามารถ ความเข้าใจงานด้าน ศิลปวัฒนธรรมเป็นต้น (อารักษ์ สังหิตกุล, 2545 อ้างแล้ว)

3. ประเด็นที่มีการปฏิบัติในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในระดับน้อยประกอบไปด้วย

3.1 อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้บุคลากรฟัง เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภู ($\bar{x} = 1.24$ $SD = 0.43$)

3.2 การจัดกิจกรรม บูรณะซ่อมแซมโบราณวัตถุ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมกิจกรรมการประกวดบทความด้านร้อยแก้วร้อยกรอง ได้รับการ

สนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมืองพรรคการเมือง หน่วยงานราชการ องค์กร ภายนอกและประชาชน ($\bar{x} = 1.24$ SD = 0.3)

3.3 มีคณะบุคคล หน่วยงาน องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{x} = 1.34$ SD = 0.47)

ประเด็นที่ 3.1 น่าจะกล่าวได้ว่า มีปัจจัยที่ไม่แตกต่างจากประเด็นการปฏิบัติในระดับปานกลางเท่าไรนัก กล่าวคือมีเงื่อนไขมาจาก สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ก่อนข้างจำกัดส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับ ป.3-ป.4 ขังขาดความรู้และประสบการณ์ ด้าน การบริหาร ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด (จรัส สุวรรณมาลา, 2539 บทคัดย่อ) อีกทั้งบางแห่งไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารท้องถิ่น และปัญหางบประมาณไม่เพียงพอเป็นต้น (อารักษ์ สังหิตกุล, 2545 อ้างแล้ว) การพัฒนาความรู้ทางวัฒนธรรมจึงไม่ใช่ประเด็นหลักของการบริหารรวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมการส่งเสริมพัฒนาเด็กสตรีเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ก็ไม่ปรากฏว่าเคยอยู่ในความคิดคำนึงของผู้บริหาร อบต. แต่อย่างใด (ลีลา วรรัตน์, 2539)

ในประเด็นต่อมาการจัดกิจกรรม เช่น บูรณะซ่อมแซมโบราณวัตถุกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมด้านภาษา และวรรณกรรมต่างๆ ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณหรือวัสดุ อุปกรณ์จากนักการเมืองพรรคการเมือง หน่วยงานราชการองค์กรภายนอก และประชาชนในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ (จรัส สุวรรณมาลา 2539 อ้างแล้ว) ในงานวิจัยเรื่อง สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาภาพและทางเลือกสู่อนาคตในประเด็นระบบการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก พบว่าระบบการประสานงานระหว่างตำบลกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งเป็นพันธมิตรต่างๆ ยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ทั้งนี้รวมถึง เทคนิคและวิธีการ ประสานงานกับพรรคการเมือง นักการเมืองและประชาชน ส่วนอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

ประเด็นสุดท้ายการมีคณะองค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธวิธีในการฟื้นฟูอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย ในระดับพื้นบ้านท้องถิ่น ภูมิภาคและระดับชาติ (วสันต์ ชิวสารณ์, 2542) ซึ่งทำได้โดยการประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อมวลชน เอกสารและรูปแบบอื่นๆ โดยข้อเท็จจริง แล้วได้ดำเนินการน้อยมากทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรนั่นคือ ประสบการณ์ในการบริหารจัดการของผู้บริหาร อบต. เอง

บทบาทที่คาดหวังในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

โดยภาพรวมแล้ว อบต. มีความคาดหวังในการดำเนินงานด้านอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ไม่แตกต่างกันนัก มีจุดเน้นคือการขยายขอบเขตการดำเนินงานให้กว้างขึ้น ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เพราะศักยภาพและความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ยังมีข้อจำกัดหรือปัญหาในการบริหารกล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการปกครองขนาดเล็กต้องรับภาระจัดระบบบริการสาธารณะหลายด้าน และยังแบ่งแยกโครงสร้างการบริหารออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา ด้านบุคลากรขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจงานด้านศิลปวัฒนธรรมในหลายๆ ด้าน ด้านฝ่ายการเมืองส่วนใหญ่การศึกษาไม่สูงนักยังขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานได้รายได้ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาหน่วยงานและชุมชน (อารักษ์ สังหิตกุล, 2545) ดังนั้นความคาดหวังของ อบต. ในด้านการบริหารจัดการงานวัฒนธรรมคือ ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางวัฒนธรรมงบประมาณการดำเนินงานที่เพียงพอ การสนับสนุนจากทั้งภาครัฐ/เอกชน ในด้านการให้ความรู้ วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณในการดำเนินงาน

สิ่งที่คาดหวังต่อมาก็คือ การสามารถใช้บทบาทเพื่อปฏิบัติภารกิจที่เหมาะสมของ อบต. กับ การอนุรักษ์วัฒนธรรม อย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้นในด้าน จารีตประเพณีท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ที่มีประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นความคาดหวังที่บ่งชี้ถึงความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานทางวัฒนธรรมของ อบต. สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ม.289 ซึ่งส่งเสริมให้รัฐสนับสนุนการดำเนินงานทางวัฒนธรรมองประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

สิ่งที่คาดหวังสุดท้ายคือการเปลี่ยนหนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้เป็นงานอาชีพและรายได้สำหรับประชาชนในท้องถิ่นสำหรับ อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมหรือแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับกรมศิลปากรกระทรวงวัฒนธรรม 2546 ที่ได้วิเคราะห์ถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจด้านศิลปวัฒนธรรม ที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติที่ว่า ท้องถิ่นใดมีโบราณสถานโบราณวัตถุ หรือแหล่งวัฒนธรรมหากได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นการสร้างรายได้ เสริมสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้มั่นคง ซึ่งจะมีผลต่อเศรษฐกิจของชาติโดยรวมด้วย

เปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญอื่นๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้เป็นแหล่งวัฒนธรรม ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมต่างๆ

ปัจจัยอีกประเด็นหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลคือพื้นที่ที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อมวัฒนธรรมที่สำคัญอื่นๆ การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต. ให้วิธี t-test พบว่า โดยภาพรวม อบต. ทั้งสองประเภทมีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดย อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญที่อื่นๆ มีบทบาทที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.97$ SD = 0.47) ในขณะที่ อบต. ที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม และไม่มีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญอื่นๆ มีการใช้บทบาทในระดับปานกลาง เช่นกัน ($\bar{X} = 1.63$ S D = 0.51) แต่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ 0.34 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในบางประเด็นมีการใช้บทบาทในระดับที่แตกต่างกันหรือมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันยกตัวอย่าง เช่น จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ใน อบต.บ้านขาม ,อำเภอเมือง , อบต.หนองเรือ อำเภอโนนสัง , อบต.นากลาง อำเภอกลาง , อบต.นาเหล่า และ อบต. นาแก อำเภอนาวัง เป็นต้น โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรคการเมือง/นักการเมืองหน่วยงานราชการหรือองค์กรบุคคลภายนอกเกี่ยวกับงบประมาณ คำเนินการ ประเด็นนี้ อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมฯ มีค่าเฉลี่ยการใช้บทบาทในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.60$) ในขณะที่ อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยการใช้บทบาทในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.39$) หรือประเด็น เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น จัดนิทรรศการแสดงผลงานแจกเอกสารเผยแพร่ความรู้ แก่ประชาชน อบต. ที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมฯ มีค่าเฉลี่ยการใช้บทบาทในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.75$) ในขณะที่ อบต. ที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมฯ มีค่าเฉลี่ยการใช้บทบาทในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.21$) (ดูค่าเฉลี่ย อบต. ทั้งสองประเภทจากตาราง 4.6 และ 4.7) บทบาทเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการมีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมมีแหล่งท่องเที่ยวหรือมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงบทบาทหรือใช้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์วัฒนธรรม สอดคล้องกับกรมศิลปากร, 2546 ซึ่งได้วิเคราะห์ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจด้านในส่วนของศิลปวัฒนธรรมที่มีผลต่อความมั่นคงในส่วนของผู้นำและบริหาร ทำให้ผู้นำหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์และมีความคิดกว้างไกล และเข้าใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและใช้

ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นเป็นพลังและเป็นสิ่งดึงดูด สร้างความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ได้ ข้อม ทำให้การบริหารการปกครองเป็นไปด้วยความราบรื่นเกิดเสถียรภาพ และความมั่นคงของชาติ ทางด้านการเมืองการปกครอง

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทในอดีตและปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู 2) ศึกษาบทบาทที่คาดหวังในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู 3) เปรียบเทียบบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม

การวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของ อบต. และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นายกององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 58 คน การจัดกลุ่มตัวอย่างใช้การจัดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 58 คน เป็นเพศชายร้อยละ 96.5 เพศหญิงร้อยละ 3.4 อายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 3.4 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 18.9 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 53.4 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 18.9 อายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 3.4 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 84.4 ปริญญาตรี ร้อยละ 13.7 สูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 1.7 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกร้อยละ 10.3 เคยดำรงตำแหน่งนี้มาก่อนร้อยละ 89.7

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรขนาดเล็กร้อยละ 100 แหล่งงบประมาณที่ได้รับนอกจากงบประมาณ มาจากการอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูองค์การการกุศล บริษัทบางร้านองค์กรเอกชน ร้อยละ 17.2 จากนักการเมืองระดับชาติ ร้อยละ 39.6

สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมร้อยละ 34.4 ไม่มีพื้นที่เป็นแหล่งวัฒนธรรม ร้อยละ 65.6

ศักยภาพทางเศรษฐกิจของนายกององค์การบริหารส่วนตำบล: แยกธุรกิจครอบครัวกับการบริหารส่วนตำบลอย่างชัดเจน ไม่เกี่ยวข้องกันร้อยละ 100

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในอดีต (พ.ศ.2544-2548) โดยภาพรวมเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรม การปฏิบัติสืบทอดตามขนบธรรมเนียมประเพณีในชีวิตประจำวัน เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมบุญประเพณีท้องถิ่นอื่นๆ เช่น บุญบั้งไฟ บุญข้าวจี่ บุญพระเวส ฯลฯ นอกจากนี้มีการเข้าร่วมในวันสงกรานต์ เป็นต้น มีการส่งเสริมอาชีพที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมการแสดงพื้นบ้าน และจัดแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น

บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในปัจจุบัน มีขอเขตการดำเนินงานที่กว้างขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันสำคัญทางราชการ อบต.ได้เริ่มสร้างงานอาชีพ ประชาชนในท้องถิ่น โดยใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ภาพรวมการปฏิบัติในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภูในปัจจุบัน

- ภาพรวมการปฏิบัติหรือการใช้บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีจุดเน้นในประเด็นการจัดทำแผนงาน โครงการทางวัฒนธรรมและการส่งเสริมการจัดกิจกรรมตามประเพณีนิยมของท้องถิ่น

บทบาทที่คาดหวังในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู คาดหวังที่จะมีขอเขตการดำเนินงานทางวัฒนธรรมที่กว้างขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ มีความคาดหวังที่สามารถให้บทบาทเพื่อการปฏิบัติภารกิจที่เหมาะสมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และการเปลี่ยนทุนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นงานอาชีพและรายได้สำหรับประชาชนในท้องถิ่น

เปรียบเทียบการปฏิบัติในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีแหล่งวัฒนธรรม และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีแหล่งวัฒนธรรม ระดับการปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสองประเภท อยู่ในระดับปานกลางที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ในระดับนโยบาย

- องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุด และมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด ดังนั้นการบริหารงานด้านวัฒนธรรมของแต่ละ อบต. ต้องสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด โดยกำหนดนโยบายจากบริบททางสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในเชิงคุณภาพให้ดีขึ้น ในส่วนของการอนุรักษ์วัฒนธรรม อบต. ต้องมีความเข้าใจในรายละเอียด กรอบ คำจำกัดความของการอนุรักษ์ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายอย่างมีทิศทางและมีเป้าหมายให้มากขึ้น อบต. ต้องกล้าที่จะสลัด กรอบแห่งกรปฏิบัติตามประเพณี (Tradition) ที่เคยดำเนินการมา แต่ไม่ได้ส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตอะไรมากนัก อบต. ควรกำหนดนโยบายในการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการบำรุงรักษาแก่นแท้ หรืออัตลักษณ์ (Identity) ของศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ควรมีนโยบายในการอนุรักษ์ ที่จะส่งผลให้เกิดการฝึกฝนการสร้างศิลปะงานฝีมือ เพื่อการประกอบอาชีพในท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม โดยใช้วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและชาติช่วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมครั้งต่อไป ควรเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมสำหรับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพราะจากงานวิจัยและการศึกษาหลายชิ้นที่เกี่ยวข้อง ถึงแม้จะไม่ได้ศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง แต่จากข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรของ อบต. และผู้นำทางวัฒนธรรมท้องถิ่นยังไม่มี ความเข้าใจในบริบทในทางวัฒนธรรมเท่าใดนัก สิ่งนี้สามารถส่งผลต่อการกำหนดนโยบาย และการดำเนินงานทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้

บรรณานุกรม

- จรัส สุวรรณมาลา, 2539 สถาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล: รายงานการวิจัย
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (บทคัดย่อ) 2518
- ชูศักดิ์ เทียงตรง, รศ: 2518 การบริหารการปกครองท้องถิ่น: กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นันทนา วงศ์วัฒนาเสถียร, 2536 จิตวิทยาการเรียนรู้: กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ไทยวัฒนาการพิมพ์
- นิคม มุสิกคาม, 2541 แนวทางการพัฒนามาตรฐานวัฒนธรรม: กรุงเทพฯ, กรมศิลปากร,
สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
- วสันต์ ชีวะสารณ์, 2541 บทบาทขององค์กรทางวัฒนธรรมในท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง
แปลง (รวมบทคัดย่อการวิจัยทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2523 - 2541) กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์การ
ศาสนา
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2523 การบริหารการศึกษา: กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์บรรณกิจ
- สงวนศรี วิรัชชัย, 2527 จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา: กรุงเทพฯ, บริษัทศึกษาพรจำกัด
- สุชา จันทร์เอม, 2536 จิตวิทยาทั่วไป: กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- อุฬพันธ์ พิชญประเสริฐ และคณะ, 2541 บทบาทขององค์กรทางวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบัน
(รวมบทคัดย่อการวิจัยทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2523 - 2541) กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์การศาสนา
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 2545, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540:
กรุงเทพฯ, เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดัก จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 2545, พระราชบัญญัติองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น:
กรุงเทพฯ, เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดัก จำกัด

สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2547, คู่มือการบริหารและการจัดโครงการวัฒนธรรม : กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์องค์การสันต์และพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)

สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2541, เอกสารประกอบการสัมมนาวัฒนธรรม
ที่บ้าน ครั้งที่ 1: อุบลราชธานี, โรงพิมพ์อุบลกิจ

สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ, 2540 ระบบการวัฒนธรรม กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์การ
ศาสนา

Goode Erich, 1984 Sociology Eagle Cliffs New Jersey: Prentice Hall Inc.

McDavid John W. and Herbert Harari 1974 Psychology and social Behavior
New York Harper and Row Inc.

A.S. Hornby, 1985 Oxford Advanced Dictionary For current English 1985, London, Oxford
University

ภาคผนวก

แบบสำรวจ

เรื่อง บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล

จังหวัดหนองบัวลำภู

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการสำรวจ และผลการศึกษา นำเสนอต่อกระทรวงวัฒนธรรมต่อไป แบบสำรวจประกอบไปด้วย เนื้อหา 2 ส่วน คือ

1. แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสำรวจบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับท่าน

- 1.1 เพศ ชาย หญิง
- 1.2 อายุ 25 – 30 ปี 31 – 35 ปี
 36 – 40 ปี 41 – 45 ปี
 46 – 50 ปี 50 ปี ขึ้นไป
- 1.3 การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา
ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
- 1.4 อาชีพ เกษตรกร ข้าราชการบำนาญ
 อาชีพอิสระต่างๆ อื่นๆ โปรดระบุ
- 1.5 ขนาดของ อบต. ที่บริหารอยู่
 เล็ก กลาง ใหญ่
- 1.6 งบประมาณในการดำเนินงานทางวัฒนธรรมนอกจากงบจาก อบต. แล้วได้รับการ
 สนับสนุนจากงบ CEO
 สนับสนุนจาก นักการเมือง
 สนับสนุนจากภาคเอกชน
 ไม่ได้รับการสนับสนุนจากที่ใดเลย
- 1.7 ท่านเคยฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการ / รวมทั้งการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานทางวัฒนธรรมหรือไม่
 เคย ไม่เคย

ตอนที่ 2 บทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

คำชี้แจง โปรดนำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องค่าระดับคะแนนที่เป็นจริงที่สุด ค่าระดับคะแนนประกอบไปด้วย

- มาก หมายความว่าได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอทุกเดือนในแต่ละปีงบประมาณ
- ปานกลาง หมายความว่าได้ปฏิบัติบ่อยครั้ง 5 – 8 เดือนในแต่ละปีงบประมาณ
- น้อย หมายความว่าได้ปฏิบัติเป็นครั้งคราว 1 หรือ 2 - 4 เดือน ในแต่ละปีงบประมาณ

ตัวอย่าง

ข้อที่	รายการสำรวจ	มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ส่งเสริมให้รักษารูปแบบกริยามารยาทในหมู่เยาวชน		✓	

ข้อที่	รายการสำรวจ	มาก	ปานกลาง	น้อย
1	อบต. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้กับบุคลากรทั้งเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู			
9	ในรอบปี อบต. มีแผนโครงสร้างเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นหนองบัวลำภู เช่น ร้านอาหารพื้นเมือง ทัศนกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ			
3	สนับสนุนงบประมาณให้มีการจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น ชมรมดนตรีพื้นบ้าน ชมรมนาฏศิลป์พื้นบ้าน ฯลฯ เป็นต้น			
4	สนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูอย่างเพียงพอและเหมาะสม			

ข้อที่	รายการสำรวจ	มาก	ปานกลาง	น้อย
5	สนับสนุนงบประมาณจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน			
6	จัดงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน สวนพันธุ์ไม้ ใน วรรณคดี สวนสมุนไพร			
7	จัดงบประมาณเพื่อรวบรวมชนบทธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านหนองบัวลำภู นิทานเพลงพื้นบ้าน ประวัติปูชนียสถาน ปูชนียบุคคลในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชน			
8	รวบรวมโบราณวัตถุและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า โดยจัดงบประมาณเพื่อการ			
9	วางแผนและโครงการด้านงบประมาณเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภูในแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี			
10	จัดงบประมาณเพื่อกิจกรรมฝึกซ้อมดนตรีพื้นบ้าน เช่น พิณ แคน โหวด ฯลฯ จัดกิจกรรมฝึกซ้อมนาฏศิลป์พื้นบ้านต่างๆ			
11	จัดงบประมาณกำกับติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนการดำเนินงานในปีต่อมา			
12	จัดงบประมาณบูรณะ ซ่อมแซมโบราณวัตถุโบราณสถานต่างๆ วัดวาอารามอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ			

ข้อที่	รายการสำรวจ	มาก	ปานกลาง	น้อย
13	จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ เป็นต้น			
14	ส่งเสริมกิจกรรมด้านภาษาและวรรณกรรมที่บ้านหนองบัวลำภู โดยจัดให้เด็กแสดงละคร การพูดปาฐกถา การโต้วาที การเป็นพิธีกร			
15	จัดประกวดบทความด้านร้อยแก้วและร้อยกรองทางด้านวัฒนธรรมที่บ้านหนองบัวลำภู ในโอกาสวันสำคัญต่างๆ			
16	จัดกิจกรรมในข้อ 12,13,14 และ 15 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากนักการเมือง พรรคการเมืองหน่วยงานราชการองค์กรภายนอกและประชาชน			
17	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมด้านพิธีกรรมทางศาสนา โดยให้ความรู้และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมที่จัดทุกครั้งพร้อมได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเสมอ			
18	จัดกิจกรรมวัฒนธรรมสำคัญๆ จะได้รับการสนับสนุนจาก นักการเมือง หน่วยงานราชการ งบประมาณและวัสดุจากองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรหรือประชาชนในท้องถิ่นร่วมสมทบ			
19	จัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การแสดงความกตัญญูแก่ผู้สูงอายุในครอบครัวหรือชุมชนในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ จัดกิจกรรมตามสากลนิยม เช่น วันพ่อ วันแม่ หรือวันเด็ก ฯลฯ จะได้รับการสนับสนุนจากพรรค /นักการเมือง หรือองค์กรภายนอกและประชาชนอย่างสม่ำเสมอ			

ข้อที่	รายการสำรวจ	มาก	ปานกลาง	น้อย
20	หน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก พรรค/ การเมือง ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาและตกแต่ง โบราณสถานท้องถิ่น เช่น วัด มัสยิด ในโอกาส วันสำคัญ			
21	จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันปิยมหาราช วันเฉลิมพระชน พรรษา โดยให้ชุมชน นักการเมือง พรรค การเมือง องค์กรภายนอกมีส่วนร่วม			
22	ส่งเสริมและจัดให้มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่งกระสอบ มอญซ่อนผ้า โดยมีหน่วยงาน ราชการ และพรรค/นักการเมือง องค์กร ภายนอกประชาชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน			
23	อบต. จัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน โดยได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น พรรค/ นักการเมือง หน่วยงานราชการหรือองค์กรบุคคลนอก เกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการ			
24	เผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์ วัฒนธรรมพื้นบ้านหนองบัวลำภู เช่น จัด นิทรรศการแสดงผลงาน แจกเอกสารเผยแพร่ ความรู้แก่ประชาชน การพูด ปาฐกถา การ ได้วาที การเป็นพิธีกร โดยได้รับการสนับสนุน จากองค์กรหรือคณะบุคคล เช่น พรรค/ นักการเมือง ส่วนราชการ			
25	ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของตน อย่างเต็มที่			

ข้อที่	รายการสำรวจ	มาก	ปานกลาง	น้อย
26	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์จากคณะบุคคลหรือองค์กรภายนอกเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม			
27	มีคณะบุคคล/หน่วยงาน/องค์กรมาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมกิจกรรมหรือความเป็นอยู่ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น			

แบบสัมภาษณ์

โปรดให้ข้อมูลตามคำถามต่อไปนี้

1. ในตำบลของท่านมีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมดังต่อไปนี้อย่างไรบ้าง
 - 1.1 วิถีชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไปของประชาชน
 - 1.2 ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีต่างๆ (แตกต่างจากที่อื่นหรือไม่)
 - 1.3 มีมรดกทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุหรือไม่
 - 1.4 มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหรือไม่ ถ้ามี เช่น อะไรบ้าง
 - 1.5 มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบลหรือไม่ ถ้ามี เช่น อะไรบ้าง
2. พระราชบัญญัติปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 เปิดโอกาสให้ท่านบริหารจัดการการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมได้มากน้อยเพียงใดอธิบาย
3. การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมในตำบลของท่านดำเนินการจาก เหตุจูงใจจากข้อใดอธิบาย
 - 3.1 จากอำนาจหน้าที่ที่กำหนดจากกฎหมาย
 - 3.2 จากสามัญสำนึกที่มองเห็นความจำเป็นในการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม
 - 3.3 จากกระแสสังคมที่เรียกร้องให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม
 - 3.4 จากแรงกระตุ้นของประชาชนในท้องถิ่น
4. การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมในตำบลของท่านเน้นหนักไปทางด้านไหน
5. กรณีที่องค์กรของท่านมีบุคลากรที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการจัดการทางวัฒนธรรมท่านมีวิธีแก้ไขปัญหายังไง
6. กรณีที่องค์กรของท่านไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานทางวัฒนธรรมท่านมีวิธีแก้ไขปัญหายังไง

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ** : นายถนัด เหมโส
- วัน/เดือน/ปีเกิด** : 10 มกราคม 2499
- การศึกษา** : กศบ. (ภาษาอังกฤษ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จังหวัดมหาสารคาม Certificate in AFS Educator Program, New Zealand
สสม. (สังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม Social Work in Criminal Justice) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หน้าที่การงาน** : นักวิชาการวัฒนธรรม 7 ว. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู
- ผลงานการวิจัย** :
1. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภู
 2. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู
 3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยภูหินลาดช่อฟ้า อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู